ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlásené: 28.02.1946 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

31

Zákon
ze dne 21. února 1946
o dani z obratu.

Prozatímní Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

I. Předmět daně.

§ 1.
Zdanitelné dodávky, výkony, vlastní spotřeba a dovoz.

(1) Dani z obratu podléhají:

1. tuzemské dodávky a výkony, které podnikatel provádí za úplatu v rámci svého podniku. Které dodávky a výkony se pokládají za tuzemské a co jest rozuměti tuzemskem podle tohoto zákona, ustanoví vláda nařízením. Dodává-li se podnik jako celek, považuje se tato dodávka za provedenou ještě v rámci podniku;
2. bezúplatné vzetí předmětů z vlastního podniku pro domácnost nebo pro jiné nevýdělečné upotřebení nebo pro zaměstnance podnikatelovy (vlastní spotřeba);
3. dovoz všech předmětů. Vláda může nařízením stanoviti, že dovoz některých předmětů, zejména surovin, polotovarů, strojů nebo přístrojů, které v tuzemsku nejsou vůbec vyráběny nebo nejsou vyráběny v dostatečném množství, nepodléhá dani nebo podléhá dani snížené. Nařízením o paušalování daně (§ 19, odst. 8) může býti stanoveno, že dovoz podléhá paušálu, který nahrazuje i pravidelnou nebo sníženou daň z obratu při dovozu, nestanoví-li nařízení jinak. Průvoz nepodléhá dani za podmínek stanovených nařízením.

(2) Nezáleží na tom, dějí-li se dodávka nebo výkon dobrovolně nebo ke splnění povinnosti, stanovené právním předpisem, nebo na úřední příkaz, byly-li dodávka nebo výkon opravdu provedeny či pokládají-li se podle zákona za provedené, byla-li fysická držba skutečně převedena či ne. Za zdanitelnou dodávku se též pokládá, nabývá-li se předmětu zástupcem nebo listinou (na př. konosamentem, nákladním nebo skladním listem, zástavním lístkem). Dani podléhají i dodávky z dražeb.

(3) Při obchodě komisionářském se zdaňuje vždy samostatně dodávka (výkon) mezi komitentem a komisionářem a dodávka (výkon) mezi komisionářem a osobou třetí, i když komisionář nenabyl ani držby ani vlastnictví zboží; totéž platí, obstarává-li někdo vlastním jménem na cizí účet dodávky nebo výkony. V pochybnostech, jde-li o poměr komisionářský, po případě o jednání, jež někdo obstarává vlastním jménem na cizí účet, nebo o poměr jednatelský, předpokládá se, neprokáže-li poplatník opaku, že nejde o poměr jednatelský. Obstarává-li účastník příležitostného sdružení dodávku nebo výkon vlastním jménem na účet tohoto sdružení, nejde v poměru mezi ním a ostatními

účastníky příležitostného sdružení o zdanitelné dodávky nebo výkony. Při dodávkách (výkonech) vzájemných (na př. při naturální směně), dále pak v případech, kdy se odevzdá předmět místo placení, jde vždy o dvě samostatně zdanitelné dodávky (výkony).

(4) Daňová povinnost (odst. 1, č. 1) se vztahuje též na dodávky a výkony mezi československým státem (dále jen stát) a znárodněnými nebo národními podniky, jakož i na dodávky a výkony mezi těmito podniky.

§ 2.
Předmět zdanitelných dodávek.

(1) Dani podléhají dodávky, čítajíc v to i pronájmy a propachtování:

1. movitých věcí hmotných a energií, čítajíc v to vodu, plyn, elektrický proud a pod. Dodávky věcí, spojených pevně s nemovitostmi, a dodávky jiného příslušenství nemovitostí podléhají dani, prodávají-li se nebo pronajímají-li se anebo propachtovávají-li se tyto věci bez nemovitostí, i když se tak děje před tím, než byly odloučeny od nemovitostí. Co platí o věcech celých, platí i o podílech na nich;
2. práv, která jsou předmětem právního obchodu, tak zvláště práv autorských, práv z ochrany známek a vzorků a jiných výhradních práv (licencí, koncesí, provozovacích práv atd.). Dani podléhá též, zavazuje-li se kdo za úplatu něco dovolovati nebo trpěti, něco nekonati nebo něčeho se zříci. Dani však nepodléhají dodávky práv, spojených s držbou nemovitosti, práva stavby a jiných práv, která se podle právních ustanovení počítají k věcem nemovitým;
3. souboru věcí a práv, uvedených pod č. 1 a 2, kromě nemovitostí a jejich příslušenství, na př. při prodeji, pronájmu nebo propachtování podniků jako celků.

(2) Je-li příjemce dodávky povinen vrátiti dodavateli vedlejší výrobky nebo odpadky, které vzniknou při zpracování dodaného předmětu, je předmětem dodávky pouze to, co příjemci dodávky zůstane (na př. tuk v mléce při vrácení mléka odstředěného, cukr v řepě při vrácení řepných řízků). Zpětná dodávka vedlejších výrobků nebo odpadků dani nepodléhá. Totéž platí, obdrží-li dodavatel místo vedlejších výrobků nebo odpadků, které vzniknou nebo vznikly při zpracování jím dodaného předmětu, vedlejší výrobky nebo odpadky stejného druhu, kterých příjemce dodávky získal zpracováním předmětu dodaného někým jiným.

§ 3.
Zdanitelné výkony.

(1) Dani podléhají: výkony všech druhů prováděné v tuzemsku, tak na př. řemeslné a průmyslové zpracování hmot (surovin, polotovarů, tovarů) patřících objednateli, všeliká doprava, povoznictví, výkony podniků stavebních a instalačních, výkony příslušníků svobodných povolání (advokátů, notářů, lékařů, civilních inženýrů a pod.), výkony škol hudebních, jazykových a jiných ústavů výchovných, výkony podniků hotelových, pensionátů a pod., čítajíc v to podnikatelské pronajímání zařízených místností, zprostředkování práce, obstarávání inkasa pro jiného, uschovávání věcí, obstarávání peněžních obchodů a obchodů s cennými papíry, výkony sensálů, pořádání představení a zábav jakéhokoliv druhu, výkony kanceláří informačních, holičů, masérů a pod.

(2) Dodá-li podnikatel tomu, kdo mu odevzdal látku (materiál) ke zhotovení nějakého předmětu, místo předmětu, který má býti z ní zhotoven, jiný předmět stejného druhu, jak jej z takové látky obvykle vyrábí, považuje se u zmíněného podnikatele za předmět zdanění místo dodávky toliko výkon, počítá-li se úplata za zhotovení předmětu jako mzda za dílo bez ohledu na rozdíl mezi tržními cenami přijaté látky a dodaného předmětu.

§ 4.
Dodávky, výkony, vlastní spotřeba a dovoz osvobozené od daně.

(1) Od daně z obratu jsou osvobozeny:

1. dodávky při nucených dražbách. Osvobození se však nevztahuje na dodávky podléhající paušálu (§ 19, odst. 8);
2. vývozní dodávky za podmínek stanovených nařízením;
3. dodávky drahých kovů a jiných směsí k ražení peněz za podmínek stanovených nařízením;
4. poskytování úvěru a převody peněžních pohledávek, zvláště směnek a šeků, peněžní vklady všech druhů, vydání a převody cenných papírů s výjimkou papírů uvedených v § 1, odst. 2, převody podílů společenských a společenstevních (družstevních), tuzemských i cizích zákonných platidel kovových i papírových; provise z obchodu s cennými papíry a cizími zákonnými platidly (vyjma provise z obchodu s losy státních loterií) jsou však dani podrobeny. Za úvěr se nepokládá, hradí-li dodavatel, nebo kdo výkon provádí, za příjemce dodávky nebo výkonu výlohy, spojené s provedením dodávky nebo výkonu;
5. dodávky a vlastní spotřeba předmětů československých státních finančních monopolů;
6. dodávky platných neznehodnocených úředních cenin. Dodávky platných neznehodnocených poštovních cenin jsou osvobozeny jen tehdy, provádí-li je československá pošta nebo podnikatelé, kterým československá pošta udělila oprávnění ku prodeji poštovních cenin;
7. dodávky vody, výkony vah a výkony jatečné (hlídání, krmení a porážení dobytka), jsou-li tyto dodávky a výkony prováděny státem nebo veřejnoprávními svazky v jejich vlastních podnicích, dále dodávky plynu a elektrického proudu pro veřejné osvětlení. Rovněž jsou od daně osvobozeny vzájemné dodávky stejného množství elektrického proudu, provedené v daňovém období mezi elektrárnami, jejichž energetické vedení spolu souvisí; dodávky elektrického proudu toto množství převyšující jsou však dani podrobeny;
8. dodávky a výkony podle pojišťovacích smluv, podrobených poplatku podle nařízení ze dne 15. září 1915, č. 280 ř. z., a na Slovensku podle zák. čl. VIII/1883 (sazební položka 89, č. IV a V poplatkových pravidel), i když příslušná pojišťovací smlouva jest podle zvláštních ustanovení těchto právních předpisů od poplatků osvobozena;
9. zpětné dodávky obalů, vrací-li podnikatel dodavateli obaly, v nichž mu dodavatel zboží dodal;
10. dovoz v případech a za podmínek, uvedených v §§ 62 až 65, 87 a 105 celního zákona ze dne 14. července 1927, č. 114 Sb.; nařízením o paušalování daně (§ 19, odst. 8) může však býti stanoveno, že dovoz jest i v těchto případech podroben paušálu. Dále je dovoz osvobozen od daně v případech a za podmínek, uvedených v § 69 celního zákona; toto osvobození neplatí v případech, kdy jest daň paušalována, ledaže by v nařízení o paušalování daně bylo výslovně stanoveno, že dovoz je osvobozen od paušálu;
11. výkony, za něž úplatou jsou požitky zásadně podléhající dani z tantiem;
12. dodávky léčiv, léčebných pomůcek (včetně pomůcek therapeutických), lékařských (léčebných) přístrojů a nástrojů, léčebných vod, dodávky a výkony, záležející v podávání léčebných lázní, výkony lékařské a porodnické, hradí-li úplaty za tyto

dodávky nebo výkony nositelé veřejnoprávního sociálního pojištění nebo náhradní vnitřní zařízení vyňatých zaměstnavatelů podle příslušných právních ustanovení, nebo jsou-li zmíněné dodávky a výkony prováděny pro osoby, opatřené vysvědčením chudoby. Za týchž podmínek jsou od daně osvobozeny i jiné dodávky a výkony, pokud je provádějí léčebné a ošetřovací ústavy (čítajíc v to ústavy nositelů veřejnoprávního sociálního pojištění a ústavy náhradních vnitřních zařízení vyňatých zaměstnavatelů) a lázeňské podniky. Dále jsou od daně osvobozeny dodávky léčiv, léčebných pomůcek (včetně pomůcek therapeutických), lékařských (léčebných) přístrojů a nástrojů a léčebných vod, jsou-li prováděny pro veřejné léčebné a ošetřovací ústavy, ústavy nositelů veřejnoprávního sociálního pojištění nebo ústavy náhradních vnitřních zařízení vyňatých zaměstnavatelů. Konečně jsou od daně osvobozeny všeliké dodávky a výkony, prováděné veřejnými léčebnými a ošetřovacími ústavy na všeobecných třídách, a dodávky i výkony prováděné lázeňskými podniky za cenu sníženou z důvodů sociálních, činí-li toto snížení nejméně 50% plné ceny. Tato osvobození neplatí v případech, kdy jest daň paušalována;

13. vlastní spotřeba naturalií k plnění naturálního výměnku;

14. vlastní spotřeba předmětů za účelem jejich dobročinného upotřebení. Co se rozumí dobročinným upotřebením, ustanoví nařízení;

15. dodávky a výkony, které provádějí pro své členy tato sdružení (společenstva, družstva a jiná sdružení):

    a) sdružení zemědělců, jejichž účelem jest společně opatřovati semena, hnojiva, hospodářské stroje a nářadí nebo jiné potřeby k provozování polního hospodářství, k zvelebení chovu dobytka (společenstva k chovu dobytka, k chovu býků, pastevní společenstva a pod.), anebo společně podporovati jiné zemědělské snahy,

    b) sdružení jiných podnikatelů, jejichž účelem jest společně opatřovati suroviny, pomocné látky a stroje pro své členy, pokud tito jich používají ke zpracování nebo při něm, nebo prodávati výrobky svých členů, jakož i

    c) sdružení zemědělců nebo jiných podnikatelů, jejichž účelem jest půjčováním společných zařízení, anebo prováděním výkonů, spojených s použitím těchto zařízení, napomáhati členům při provozu podniku,

    nepřesahuje-li jejich celkový obrat v posledním předcházejícím kalendářním roce 200.000 Kčs a je-li u těchto sdružení podle stanov rozdělování ryzích výtěžků vyloučeno a výtěžky se také skutečně nerozdělují a omezuje-li se jejich činnost podle stanov i ve skutečnosti na členy, kterými mohou býti jen zemědělci neb jiní podnikatelé. Nařízení ustanoví, co se rozumí celkovým obratem. Osvobození není na závadu, jsou-li podle stanov neb i ve skutečnosti členy takových sdružení osoby, které nejsou povoláním zemědělci nebo jiní podnikatelé, pokud přibrání těchto osob za členy sleduje ten účel, aby se získala spolupráce osob schopných obstarávati spolkovou agendu (korespondenci, vedení knih, kontrolu a pod.), a jde-li o případy výjimečné. Rovněž není osvobození na závadu, je-li výjimečně nutno provést dodávku nebo výkon pro nečlena (na př. z úředního nařízení nebo při zboží ohroženém značnou zkázou). Osvobození se vztahuje pouze na ty dodávky a výkony prováděné pro členy, jimiž sdružení plní některý z účelů uvedených v písm. a) až c). Osvobození se nevztahuje na dodávky a výkony, které provádějí sdružení zemědělců nebo jiných podnikatelů za tím účelem, aby zpracovala zboží svých členů a zpeněžila výrobky tímto zpracováním vzniklé;

16. dodávky a výkony domáckých pracovníků, prováděné jimi samými nebo členy jejich rodiny, kteří žijí s nimi ve společné domácnosti, záležející ve zpracování hmot, které obdrží od podnikatelů, jimž odvádějí hotový výrobek a zbytky zpracovaných hmot a od nichž obdrží za svou práci jen smluvenou mzdu od kusu;

17. dovoz přímo pro stát a pro takové státní podniky, které nenáležejí k podnikům prohlášeným za spravované podle zásad obchodního hospodaření. Dále jest osvobozen od daně dovoz léčiv, léčebných pomůcek (včetně pomůcek therapeutických), lékařských (léčebných) přístrojů a nástrojů a léčebných vod, děje-li se přímo pro veřejné léčebné a ošetřovací ústavy, ústavy nositelů veřejnoprávního sociálního pojištění nebo ústavy náhradních vnitřních zařízení vyňatých zaměstnavatelů. Bližší podmínky těchto osvobození ustanoví nařízení. Tato osvobození neplatí v případech, kdy jest daň paušalována, ledaže by byla výslovně stanovena v nařízení o paušalování daně. Osvobození se nevztahují na dovoz pro podniky znárodněné nebo národní;
18. výkony záležející ve zpracování movitých věcí hmotných a prováděné v tuzemsku prokázaně pro cizinu. Podmínky tohoto osvobození ustanoví nařízení;
19. dodávky, k nimž dochází v případech, kdy ze zákona přísluší poplatkové osvobození z důvodu splynutí (fuse), sloučení nebo přeměny právního útvaru některých podniků. V případech, kdy může vláda z těchto důvodů na žádost poskytnouti celkové nebo částečné osvobození od poplatků, může poskytnouti též úplné osvobození od daně z obratu nebo může tuto daň přiměřeně snížiti.

(2) Vláda může na návrh ministra financí, učiněný po vyslechnutí příslušných ústředních zájmových organisací v zemích České a Moravskoslezské a po dohodě s pověřencem financí, který vyslechne ústřední zájmové organisace na Slovensku, poskytnouti:

a) při dodávkách, k nimž dochází v obchodě ve velkém, osvobození od daně, její snížení nebo jinou úlevu na dani, jde-li o hospodářsky nezbytný nebo ve veřejném zájmu nutný meziobchodní stupeň a je-li jeho překupnická činnost daní ohrožena;
b) při dodávkách a výkonech, týkajících se předmětů dovážených, v případech hodných zřetele osvobození od daně, její snížení, po případě úplné nebo částečné započtení daně, zaplacené při dovozu (§ 1, odst. 1, č. 3), do daně z první tuzemské dodávky dovezeného předmětu;
c) při dodávkách a výkonech, týkajících se předmětů vyrobených v tuzemsku a do tuzemska dodávaných, v případech hodných zřetele osvobození od daně nebo její snížení, jsou-li předměty tuzemského původu daní více zatíženy než dovážené předměty stejného nebo podobného druhu, nebo vyžaduje-li toho soutěživost výrobního odvětví, zpracujícího tyto předměty, při vývozu;
d) v případech hodných zřetele snížení daně nebo jinou úlevu, jsou-li paušalováním daně (§ 19, odst. 8) příliš zatíženy předměty, vyrobené z hmot, z jejichž dodávek jest daň paušalována;
e) osvobození od daně nebo její snížení pro dodávky, které provádějí svazy družstev pro přičleněná družstva a tato družstva pro svazy, jestliže toho vyžadují hospodářské poměry a situace.

(3) Ministr financí nebo úřad jím k tomu zmocněný může po dohodě se zúčastněným ministrem na zvláštní žádost osvoboditi dodávky nebo výkony výhradně a přímo dobročinné a vzdělávací. Nařízení ustanoví, co se rozumí dodávkami nebo výkony výhradně a přímo dobročinnými a vzdělávacími, a určí podmínky tohoto osvobození. Jde-li o žadatele, který svůj podnik v tuzemsku provozuje toliko na území Slovenska, je místo ministra financí nebo úřadu jím zmocněného příslušným pověřenec financí nebo úřad jím k tomu zmocněný, který osvobození může povoliti po dohodě se zúčastněným pověřencem.

II. Subjekty daňové.

§ 5.
Kdo platí daň.

(1) Daň platiti jest povinen:

1. tuzemský podnikatel (odstavec 2) ze zdanitelných tuzemských dodávek a výkonů jím provedených a z vlastní spotřeby. Má-li tuzemský podnikatel bydliště nebo sídlo v cizině, pokládají se všechny zdanitelné dodávky a výkony, které provede, za provedené jeho tuzemskou provozovnou;
2. cizozemský podnikatel (odstavec 3):
   a) ze zdanitelných dodávek a výkonů, které uzavře nebo provede při přechodném pobytu v tuzemsku;
   b) ze zdanitelných výkonů, které provede v tuzemsku pomocnými silami;
3. ten, kdo pro cizozemského podnikatele (odstavec 3):
   a) uzavírá, zprostředkuje nebo splňuje zdanitelné dodávky předmětů, jsoucích v tuzemsku, z těchto dodávek;
   b) jménem a na účet cizozemského podnikatele uzavírá v tuzemsku zdanitelné dodávky předmětů, jsoucích v cizině, z těchto dodávek;
4. v konkursním řízení správce konkursní podstaty;
5. neodevzdaná pozůstalost (na Slovensku nerozdělená pozůstalost) podnikatele, a to i ze zdanitelných dodávek a výkonů, které byly provedeny ještě zůstavitelem, u nichž však nárok státu na daň (§ 11) vznikl až po jeho úmrtí, avšak ještě před odevzdáním (na Slovensku před rozdělením) pozůstalosti. Neodevzdaná (na Slovensku nerozdělená) pozůstalost jest též subjektem daně, která připadá na neuhrazené ještě pohledávky nebo jejich části, jež odevzdáním (na Slovensku rozdělením) pozůstalosti přecházejí na dědice podnikatelovy (§ 11, odst. 5, druhá věta);
6. při zdanitelných dodávkách z dražeb:
   a) mimosoudních podnikatel, který dražbu provádí;
   b) soudních podnikatel, který dražbu navrhuje;
7. při zdanitelných dodávkách práv (§ 2, odst. 1, č. 2, první věta) podnikatel, který dodávku provede. Z dodávek práv, které provede cizozemský podnikatel, jest však povinen platiti daň nabyvatel práva;
8. při zdanitelném převzetí závazku něco dovolovati nebo trpěti, něco nekonati nebo něčeho se zříci (§ 2, odst. 1, č. 2, druhá věta) podnikatel, který se zavazuje. Jestliže se však zavazuje cizozemský podnikatel, jest povinen platiti daň ten, komu se zavazuje;
9. při dovozu poplatník celní pohledávky (§ 8, odst. 2 celního zákona);
10. jiné osoby, jímž nařízení nebo vyhláška o paušalování daně (§ 19, odst. 8) uloží povinnost platiti paušál.

(2) Za tuzemského podnikatele se pokládá podnikatel (§ 6, odst. 1):

1. který má bydliště nebo sídlo v tuzemsku;
2. který má bydliště nebo sídlo v cizině, ale v tuzemsku má provozovnu.

(3) Za cizozemského podnikatele se pokládá podnikatel (§ 6, odst. 1), který nemá v tuzemsku bydliště nebo sídlo ani provozovnu.

§ 6.
Podnikatel, podnik, závod.

(1) Podnikatelem podle tohoto zákona jest každý, kdo provozuje samostatnou trvalou nebo občasnou výdělečnou činnost jakéhokoliv druhu; za podnikatele se zejména nepokládají osoby, které jsou pojištěny podle zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, a to co do činnosti, která jest podkladem pro tuto pojistnou povinnost. Za podnikatele se pokládají také osoby, uvedené v § 5, odst. 1, č. 3 a 10. Okolnost, že spolek nebo jiné sdružení omezuje výkony nebo dodávky na členstvo, neodnímá mu povahu podnikatele. Úmysl dosíci zisku není podmínkou.

(2) U osob právnických a u sdružení osob právnických nebo fysických se vždy předpokládá, že jejich výdělečná činnost jest trvalá nebo občasná. Osobami právnickými se tu i nadále rozumějí též znárodněné nebo národní podniky a jiné útvary, které mají postavení právnických osob.

(3) Výkon veřejné moci není výdělečnou činností. Nařízení ustanoví, co se rozumí výkonem veřejné moci.

(4) Za závod se pokládá takový oddíl podniku, který je technicky (uzavřeným pracovním pochodem) jednotným celkem, jehož činnost bývá též předmětem samostatných podniků a jehož pracovní výsledek jest předmětem trhu.

§ 7.
Subjekty od daně osvobozené.

Od daně jsou osvobozeny:

1. stát co do poštovní a telekomunikační služby a podniky dopravní co do povinných výkonů pro tuto státní službu;
2. dráhy (§ 1 zákona ze dne 20. května 1937, č. 86 Sb., o drahách) co do výkonů, záležejících v přepravě na nich, a plavební podniky co do výkonů na mezinárodních vodních cestách;
3. jednatelé co do jednatelských výkonů, nepřesahuje-li souhrn úplat za ně v posledním předcházejícím kalendářním roce 80.000 Kčs;
4. spisovatelé, vědečtí pracovníci a umělci co do dodávek a výkonů, které jsou přímým výsledkem spisovatelské, vědecké nebo umělecké činnosti, nepřesahuje-li souhrn úplat za ně v posledním předcházejícím kalendářním roce 80.000 Kčs. Koho jest považovati za spisovatele, vědeckého pracovníka a umělce, ustanoví nařízení;
5. národní správci co do výkonů, záležejících v národní správě podniku nebo jiné majetkové podstaty, nepřesahuje-li souhrn úplat za ně v posledním předcházejícím kalendářním roce 80.000 Kčs.

§ 8.
Ručení.

(1) Celým svým jměním ručí:

1. nabyvatel podniku nebo závodu, nabytého v celku úplatně nebo neúplatně, za daň, kterou jsou jeho předchůdci povinni platiti za daňové období, v němž došlo ku převodu podniku nebo závodu, jakož i za bezprostředně předcházející daňové období;
2. osobně ručící společníci za daň, kterou jest společnost povinna platiti za dobu, po kterou byli jejími společníky;

3. osoby odpovědné za správu osob právnických, za daň, kterou jest právnická osoba povinna platiti za dobu, po kterou byly odpovědny za její správu. Ručení toto není však možno uplatniti po uplynutí pěti let ode dne, kdy osoba, odpovědná za správu právnické osoby, byla propuštěna z odpovědnosti za dobu, které se ručení týká;
4. účastníci příležitostných sdružení za daň, kterou jest příležitostné sdružení povinno platiti za dobu, po kterou se ho zúčastnili;
5. osoba, pověřená vedením tuzemské provozovny tuzemského podnikatele, jenž má bydliště nebo sídlo v cizině (§ 5, odst. 2, č. 2), za daň, kterou jest takový podnikatel povinen platiti za dobu, po kterou dotyčná osoba byla pověřena vedením jeho tuzemské provozovny;
6. cizozemský podnikatel (§ 5, odst. 3) za daň, kterou jest podle § 5, odst. 1, č. 3 povinen platiti ten, kdo pro něho uzavíral nebo zprostředkoval nebo splňoval zdanitelné dodávky předmětů, jsoucích v tuzemsku, nebo kdo jeho jménem a na jeho účet uzavíral v tuzemsku dodávky předmětů, jsoucích v cizině;
7. ten, pro koho provedl dodávku nebo výkon na předcházející objednávku cizozemský podnikatel (§ 5, odst. 3), za daň, kterou jest cizozemský podnikatel povinen platiti z dodávky nebo výkonu pro něho;
8. ten, z jehož podnětu se koná mimosoudní dražba, za daň z dodávek z této dražby, není-li sám subjektem daně;
9. ten, komu byla postoupena pohledávka ze zdanitelné dodávky nebo zdanitelného výkonu, za daň, kterou jest povinen platiti z této dodávky nebo výkonu tuzemský podnikatel (§ 5, odst. 2), jenž provedl zmíněnou dodávku nebo výkon. Ručení toto lze však uplatniti jen do výše daně, která připadá na hodnotu pohledávky uhrazenou tomu, komu pohledávka byla postoupena;
10. ten, kdo spravuje neodevzdanou pozůstalost (na Slovensku nerozdělenou pozůstalost), za daň, kterou jest neodevzdaná pozůstalost povinna platiti za dobu, po kterou ji spravoval nebo byl oprávněn spravovati;
11. národní správce za daň, kterou jest podnikatel podniku jím spravovaného povinen platiti za dobu, po kterou národní správce byl odpověden za národní správu podniku.

(2) Nepatří-li předměty, sloužící provozu podniku, podnikateli, nýbrž některému z jeho rodinných příslušníků, nebo osobě podstatně na podniku súčastněné, ručí vlastník předmětů těmito předměty za daň z dodávek a výkonů, provedených podnikatelem při provozu podniku. Kdo je rodinným příslušníkem podnikatele a kdo je osobou podstatně na podniku súčastněnou, určí vláda nařízením. Vloží-li tichý společník do podniku svůj vklad v penězích, ručí obdobně do výše svého vkladu.

(3) Ručení se vztahuje na daň a její příslušenství (5% zvýšení daně podle § 20, odst. 6, poplatek z prodlení a náhradu nákladů upomínacích a exekučních), kterou poplatník nezaplatil, ačkoliv byl upomenut. Daní za dobu, která jest podle odstavce 1, č. 1 až 5, č. 10 a č. 11 rozhodna pro rozsah ručení, se rozumí daň, na kterou v rozhodné době vznikl státu nárok (§ 11). Postihuje-li osobní ručení více osob, ručí všechny společně a nerozdílně.

(4) Fysické i právnické osoby (na Slovensku též komposesoráty a urbariáty) včetně neodevzdané pozůstalosti (na Slovensku nerozdělené pozůstalosti) ručí za nezaplacené peněžité pokuty a útraty trestního řízení, které byly jejich zákonným nebo zmocněným zástupcům uloženy pro přestupky daňové (§ 25), spáchané při vykonávání povinností z tohoto zastupitelského poměru vyplývajících. Z ručení jsou vyňaty fysické osoby, které nejsou svéprávné, pokud jde o jejich zákonné nebo úředně zřízené zástupce, a fysické

osoby, jež prokáží, že jejich zmocněnec, při jehož volbě užily povinné péče, jednal bez jejich zmocnění.

(5) Zánikem daňového dluhu zaniká též ručební povinnost.

(6) Ručení za daň z obratu při dovozu (§ 1, odst. 1, č. 3) se řídí ustanoveními o ručení za celní pohledávku.

III. Základ daňový. Sazby daně.

§ 9.
Základ daně u zdanitelných dodávek, výkonů, vlastní spotřeby a při dovozu.

(1) Daňovým základem je úplata za zdanitelnou dodávku nebo za zdanitelný výkon. Úplatou jest vše, co nabyvatel vynaloží, aby nabyl dodávky nebo výkonu. K úplatě tedy náležejí též výlohy za zabalení a obal, části nabývací ceny připadající na daně, poplatky nebo dávky, pokud nejsou průběžnými položkami (odstavec 3), a byla-li kupní cena posečkána, úroky započítané do kupní ceny. Úplatou nebo její součástí jest také to, co poskytne podnikateli za dodávku nebo výkon někdo jiný než nabyvatel. Povolí-li se z úplaty srážka, jest daňovým základem úplata skutečně placená. Při dovozu se vyměřuje daň z úplaty, a kde té není, z obecné ceny dováženého zboží; k úplatě nebo k ceně se připočítají clo, výlohy dopravní k hranici, jakož i daně (kromě daně z obratu) a dávky, vybírané z dováženého zboží. Co jest rozuměti cenou obecnou podle tohoto zákona, ustanoví nařízení.

(2) Z daňového základu lze vyloučiti výlohy zasílací a pojišťovací, které dodavatel nebo, kdo výkon provádí, prokázaně hradil osobám třetím za příjemce dodávky nebo výkonu anebo které platí příjemce dodávky nebo výkonu a které mu dodavatel nebo, kdo výkon provádí, z úplaty odpočítá. Zasilatelé a majitelé skladišť mohou z úplaty za svůj výkon vyloučiti clo, daně a dávky, které státu zaplatili při celním projednání, účtují-li je komitentovi zvlášť. Výlohy za obal lze vyloučiti jen tehdy, vezme-li dodavatel zpět obal za cenu již předem ujednanou a úplata se zmenší o cenu obalu. Konečně lze z daňového základu vyloučiti část, která z něho připadá na přirážku ve prospěch státu, vybíranou s daní z piva, daní z vína, moštu a ovocných šťáv, daní z cigaretového papíru nebo dávkou ze šumivého vína.

(3) K úplatě nenáležejí částky, které podnikatel přijímá a vydává jménem a na účet osoby jiné (průběžné položky).

(4) Provede-li podnikatel výkon jak v tuzemsku tak v cizině za jednotnou úplatu, nepodléhá dani jen ta část úplaty, o níž prokáže, že připadá na činnost v cizině.

(5) Záleží-li úplata ve věci (na př. při směně) nebo ve výkonu, jest daňovým základem obecná cena přijaté věci nebo přijatého výkonu. Při vlastní spotřebě jest daňovým základem obecná cena předmětu vzatého z podniku. Cena obecná jest rozhodna také pro vyměření paušalované daně (§ 19, odst. 8) v případech, kdy výrobce dodává předměty za nižší úplatu, než jest jejich obecná cena ve velkém, takovému podnikateli, který u něho ony předměty výhradně nebo převážně nakupuje a je v nezměněném stavu dále dodává; co se tu rozumí nezměněným stavem, ustanoví nařízení. Nebyla-li při dovozu úplata nebo cena dováženého předmětu udána nebo prokázána nebo byla-li udána i prokázána, zdá-li se však celnímu úřadu nízkou, jest rozhodna pro vyměření daně cena obecná, zjištěná odhadem (§ 17, odst. 8).

(6) Je-li úplata smluvena nebo cena udána v měně cizí nebo v obchodních mincích, přepočítá se na tuzemskou měnu způsobem, který se stanoví nařízením.

§ 10.
Sazby daně.

(1) Daň činí 3% úplaty za zdanitelné dodávky a výkony, nebo ceny tam, kde není úplaty (§ 9). Při dodávkách zemědělských výrobků kromě květin, dále při dodávkách výrobků mlýnských, pekařských, sýrů a jiných mléčných výrobků, sušené čekanky a řepy, pak při dodávkách jedlých rostlinných tuků, umělých jedlých tuků, masa a masných výrobků kromě ryb cizího původu a zvěřiny činí daň 1% úplaty nebo ceny. Podrobnější ustanovení o tom, co se rozumí těmito předměty, vydá vláda nařízením. Stejné sazby daňové platí i pro vlastní spotřebu a pro dovoz.

(2) Podnikatelé, kteří mají tři nebo více prodejen (odstavec 3), dále podnikatelé, kteří mají jednu nebo více prodejen s jednotnými cenami (odstavec 4), jsou povinni platiti přirážku k 3%ní pravidelné dani z obratu z těch dodávek a výkonů, které byly provedeny (splněny) prodejnami, pokud se týče prodejnou nebo prodejnami s jednotnými cenami. Tato přirážka činí 2% daňového základu (§ 9); tvoří s 3%ní pravidelnou daní z obratu jednotný celek (t. j. daň z obratu o sazbě 5%).

(3) Prodejnou podle odstavce 2 se rozumí každá provozovna, která provádí (splňuje) dodávky nebo výkony výhradně nebo převážně spotřebitelům; spotřebitelem je při tom každý, kdo nabývá předmětu k jinému účelu než k prodeji nebo zpracování po živnostensku, nebo, jde-li o výkon, ten, kdo nabývá výkonu k jinému účelu než pro svůj podnik. Za prodejnu se nepovažuje výrobní provozovna, t. j. provozovna, ve které jako celku se provádí výroba jakožto hlavní činnost, dále kanceláře prodejní, kanceláře representační, vzorkovny a jiné provozovny, jež uzavírají obchody jménem výrobní provozovny, která pak zboží dodá a účtuje. Za prodejnu se též nepovažují staveniště, provozovny obírající se službami pro motorová vozidla (auto-service), stanice pro dodávání svítiplynu pro motorová vozidla, jakož i zúčtovací a inkasní místa elektrických podniků, plynáren a tepláren, benzinová čerpadla a čerpadla na plynový olej. Povahu prodejny neztrácí provozovna, ve které se provádí výroba nebo opravy zboží jakožto činnost vedlejší.

(4) Prodejnou s jednotnými cenami podle odstavce 2 se rozumí každá provozovna, která provádí (splňuje) výhradně nebo převážně spotřebitelům dodávky předmětů, jež podle obchodních zvyklostí k sobě nepatří, a to výhradně nebo převážně v jedné nebo v několika pevných cenových stupnicích; spotřebitelem je při tom každý, kdo nabývá předmětu k jinému účelu než k prodeji nebo zpracování po živnostensku.

(5) Ustanovení odstavce 2 se nevztahují:

1. na podnikatele, u nichž celkový obrat v posledním předcházejícím kalendářním roce nepřesáhl 1,000.000 Kčs. Nařízení ustanoví, co se rozumí celkovým obratem;
2. na výdělková a hospodářská společenstva (družstva), nehledíc na výši celkového obratu.

(6) Ministr financí po dohodě s ministry průmyslu a vnitřního obchodu nebo ministrem zemědělství nebo ministrem výživy, na Slovensku pověřenec financí po dohodě s pověřencem průmyslu a obchodu nebo pověřencem zemědělství a pozemkové reformy nebo pověřencem výživy a zásobování, může v případech hodných zvláštního zřetele poskytnouti osvobození od přirážky podle odstavce 2 nebo její snížení.

(7) V nařízeních o paušalování daně (§ 19, odst. 8) může býti stanoveno, že podnikatelé, uvedení v odstavci 2, jsou povinni platiti přirážku k paušalované dani z obratu, která

nahrazuje výhradně nebo převážně 3%ní pravidelnou daň z obratu, a to až do výše 20% paušalované daně.

(8) V případech, kdy podléhá dani dovoz (§ 1, odst. 1, č. 3), může býti místo percentuální sazby vybírána přiměřená pevná sazba podle kusu, míry nebo váhy; příslušnou sazbu ustanoví vláda nařízením. Rovněž může vláda nařízením stanoviti pro dovoz některých předmětů zvýšenou sazbu proto, aby se daňové zatížení zboží dováženého rovnalo daňovému zatížení zboží v tuzemsku vyrobeného. Dále může vláda nařízením stanoviti pro dovoz nebo dodávky zboží z určitého státu vyšší daňovou sazbu než sazbu uvedenou v odstavci 1, jde-li o případy, kdy zmíněný stát zatěžuje dovoz nebo dodávky tuzemského zboží vyššími sazbami než zboží vlastního původu.

(9) Část úplaty, připadající na obal a zabalení, podléhá téže daňové sazbě jako dodávaný nebo dovážený předmět.

(10) Dodávají-li se za jednotnou úplatu předměty, jejichž dodávky podléhají různým daňovým sazbám, jest pro vyměření daně z jednotné úplaty rozhodna sazba z nich nejvyšší. Ministr financí, na Slovensku pověřenec financí, může po dohodě s příslušnou ústřední zájmovou organisací pro obor, v němž je užívání jednotných úplat za takové dodávky obvyklým, určiti poměr, kterým jest rozčleňovati jednotné úplaty podle příslušných daňových sazeb.

IV. Vznik daňové povinnosti. Nárok státu na daň. Přesunutí daně.

§ 11.
Vznik daňové povinnosti. Nárok státu na daň.

(1) Daňová povinnost vzniká zpravidla provedením dodávky nebo výkonu. Nárok státu na daň lze však uplatniti zásadně v době placení, i když placení se děje ještě před provedením dodávky nebo výkonu. Výjimky z těchto ustanovení jsou obsaženy v dalších odstavcích. Placením se rozumí každé plnění, tudíž nejen placení hotovými penězi, ale i dobropisem, směnkou, šekem, převzetím dluhu, postupem pohledávky a pod.

(2) Daňová povinnost vzniká a nárok státu na daň lze uplatniti:

a) při vlastní spotřebě (§ 1, odst. 1, č. 2) v době, kdy předmět byl vzat z podniku;

b) při dodávkách z dražeb v době příklepu;

c) bylo-li poplatníku povoleno, aby místo přijatých úplat v daňovém období zdaňoval ceny účtované (§ 17, odst. 7), v době, kdy byl vydán účet, byla-li však úplata za dodávku nebo výkon zcela nebo částečně zaplacena před tím, v době zaplacení;

d) při dodávkách a výkonech, jež uzavřeli nebo provedli cizozemští podnikatelé (§ 5, odst. 3), v době, kdy byla dodávka uzavřena nebo výkon proveden;

e) při dodávkách, jež zprostředkovaly, splnily nebo uzavřely osoby, uvedené v § 5, odst. 1, č. 3, v době, kdy byla dodávka zprostředkována, splněna nebo uzavřena;

f) při dovozu (§ 1, odst. 1, č. 3) v době, kdy vzniká povinnost platiti celní pohledávku (§ 85 celního zákona).

(3) Záleží-li úplata ve směnce nebo šeku, vzniká daňová povinnost provedením dodávky nebo výkonu a nárok státu na daň lze uplatniti v době, kdy dodavatel nebo, kdo výkon provedl, obdrží hodnotu směnky nebo šeku uhrazenou, i když se tak stane před jejich splatností.

(4) Povolí-li tuzemský podnikatel (§ 5, odst. 2) zaplacení úplaty ve splátkách a vyhradí-li si zároveň vlastnictví k prodané věci až do úplného zaplacení úplaty, vzniká

daňová povinnost odevzdáním věci nabyvateli a nárok státu na daň z jednotlivých splátek lze uplatniti v době jejich placení.

(5) Postoupí-li tuzemský podnikatel (§ 5, odst. 2) pohledávku za zdanitelnou dodávku nebo zdanitelný výkon jím provedený, lze v době, kdy pohledávka byla postoupena, uplatniti nárok státu na daň, která připadá na neuhrazenou ještě pohledávku nebo její část. Totéž platí obdobně pro převody pohledávek, k nimž dojde při národní správě podniku, při správě konkursní podstaty, při správě neodevzdané pozůstalosti (na Slovensku nerozdělené pozůstalosti) nebo odevzdáním (na Slovensku rozdělením) pozůstalosti dědicům.

(6) Ustanovení odstavců 3, 4 a 5 se nevztahují na podnikatele, kterému povoleno zdaňovati účtované ceny (§ 17, odst. 7).

§ 12.
Přesunutí daně.

(1) Podnikatel není oprávněn daň z obratu zcela nebo částečně zvlášť účtovati nebo jinak zcela nebo částečně odděleně vedle úplaty požadovati.

(2) Z ustanovení odstavce 1 jsou přípustny tyto výjimky:

a) Podnikatel může daň z obratu, kterou jest povinen platiti z dodávky nebo výkonu, zvlášť účtovati nebo jinak odděleně vedle úplaty požadovati, řídí-li se úplata sazbami, které byly zákonem, vládním nařízením, opatřením nejvyššího úřadu cenového nebo opatřením pověřence výživy a zásobování stanoveny výslovně bez daně z obratu.

b) Podnikatel jest oprávněn zvlášť účtovati daň nebo daňový rozdíl, jde-li o případy uvedené v § 36, odst. 12, č. 2 a odst. 14.

c) Podnikatel jest povinen zvlášť účtovati paušál, ukládá-li mu tuto povinnost nařízení o paušalování daně (§ 19, odst. 8).

(3) V případech, uvedených v § 5, odst. 1, č. 7, druhé větě a v § 5 odst. 1, č. 8, druhé větě jest ten, kdo jest povinen platiti daň, oprávněn ji sraziti z úplaty.

(4) Nařízením nebo vyhláškou o paušalování daně může býti stanoveno, že osoby povinné platiti paušál jsou oprávněny žádati náhradu zaplaceného paušálu od osob, které provádějí dodávky nebo výkony, z nichž jest daň z obratu kryta paušálem.

V. Nepřípustnost samosprávných přirážek.

§ 13.

Daň z obratu nemůže býti podrobena přirážkám samosprávných svazků.

VI. Vyměřování a vybírání daně.

§ 14.
Ohlašovací povinnost.

(1) Tuzemský podnikatel (§ 5, odst. 2) jest povinen ohlásiti vznik podniku, závodu a stálé provozovny, jakož i převod, zastavení, zrušení nebo přesídlení podniku, závodu nebo stálé provozovny berní správě, v jejímž obvodu podnik, závod nebo stálá provozovna jsou (v případě přesídlení jak berní správě, z jejíhož obvodu podnik, závod nebo stálá provozovna přesídlí, tak i berní správě, do jejíhož obvodu přesídlí).

(2) Řídí-li se příslušnost úřadu k vyměření daně bydlištěm podnikatele, je tento povinen ohlásiti vznik bydliště, a to berní správě, v jejímž obvodu má bydliště; změnu bydliště je povinen takový podnikatel ohlásiti jak berní správě, v jejímž obvodu měl poslední bydliště, tak i berní správě, v jejímž obvodu má nové bydliště. V ohláškách podle odstavce 1 je povinen podnikatel uvésti též své bydliště.

(3) Lhůta pro ohlášení podle odstavců 1 a 2 činí 15 dnů. Počíná dnem po vzniku, zániku nebo přesídlení podniku, závodu nebo stálé provozovny, po případě po vzniku nebo změně bydliště.

(4) Cizozemský podnikatel (§ 5, odst. 3) jest povinen ohlásiti svou činnost každé berní správě, v jejímž obvodu zamýšlí činnost provozovati, a to ještě před jejím započetím; cizozemský podnikatel, který provádí v tuzemsku výkony pomocnými silami, jest povinen jmenovati v ohlášce zmocněnce, který má trvalé bydliště nebo sídlo v tuzemsku. Také ten, pro koho cizozemský podnikatel provádí dodávku nebo výkon na předcházející objednávku, jest povinen to ohlásiti berní správě, v jejímž obvodu bude cizozemský podnikatel tuto činnost provozovati, a to ještě před jejím započetím.

(5) Rovněž osoby, uvedené v § 5, odst. 1, č. 3, jsou povinny ohlásiti svou činnost pro cizozemského podnikatele berní správě, v jejímž obvodu budou tuto činnost provozovati, a to ještě před jejím započetím.

§ 15.
Splátkový základ. Vyměřovací základ. Daňové období.

(1) Tento zákon rozeznává:

a) daňový základ (§ 9), t. j. základ daně, která připadá na jednotlivou dodávku, jednotlivý výkon nebo jednotlivý případ vlastní spotřeby nebo dovozu;

b) splátkový základ (odstavec 2), t. j. základ daně za splátkové období (§ 20, odst. 1 a 2);

c) vyměřovací základ (odstavec 3), t. j. základ daně za daňové období (odstavec 4).

(2) Splátkovým základem je souhrn daňových základů (§ 9) zdanitelných dodávek, výkonů a vlastní spotřeby, u nichž nárok státu na daň (§ 11) vznikl v splátkovém období (§ 20, odst. 1 a 2), po odečtení srážkových položek. Splátkovým základem je tudíž souhrn úplat, které podnikatel přijal ve splátkovém období za zdanitelné dodávky a výkony (hrubá tržba), po připočtení souhrnu obecných cen v případech § 9, odst. 5 a po odečtení srážkových položek. V případech § 5, odst. 1, č. 7 a 8 nastupuje na místo přijaté úplaty úplata zaplacená cizozemskému podnikateli. Srážkovými položkami se tu i nadále rozumějí úplaty (obecné ceny) za dodávky, výkony a vlastní spotřebu od daně osvobozené (§§ 4 a 7) nebo kryté paušálem (§ 19, odst. 8), částky vylučitelné z daňového základu (§ 9, odst. 2), vrácené úplaty (§ 18) a u poplatníka, kterému bylo povoleno zdaňovati účtované ceny, částky odečitatelné podle § 17, odst. 7. Má-li podnikatel dva nebo více podniků, závodů nebo provozoven, sečtou se splátkové základy všech podniků, závodů nebo provozoven. Jde-li však o podnikatele, který provozuje podnikatelskou činnost na celém státním území, sečtou se zvlášť splátkové základy podniků, závodů nebo provozoven, jsoucích v zemích České a Moravskoslezské (nebo jen v jedné z těchto zemí), a zvlášť splátkové základy podniků, závodů nebo provozoven, jsoucích na Slovensku.

(3) Vyměřovacím základem je souhrn splátkových základů (odstavec 2) za daňové období (odstavec 4).

(4) Daňovým obdobím je kalendářní rok. Jestliže podnikatel, který zahájil nebo trvale a úplně zastavil podnikatelskou činnost v kalendářním roce, přijal úplaty jen v části kalendářního roku, jest daňovým obdobím tato část kalendářního roku. Při dodávkách a výkonech, prováděných cizozemskými podnikateli (§ 5, odst. 3), jest daňovým obdobím kalendářní měsíc nebo kratší doba, netrvala-li jejich činnost v tuzemsku celý kalendářní měsíc.

(5) Při dovozu se vyměřuje a platí daň z obratu v každém jednotlivém případě jako součást celní pohledávky.

§ 16.
Daňová kontrola.

(1) Finanční orgány jsou oprávněny vstupovati v pracovních hodinách k provádění daňové kontroly do provozoven a obchodních místností podnikatelových a nahlížeti do záznamů, jejichž povinné vedení, formu a obsah může stanoviti vláda nařízením o paušalování daně (§ 19, odst. 8) nebo jiným nařízením, a do jeho obchodních dopisů, knih, záznamů nebo jiných obchodních zápisů a listin, týkajících se podniku. Podnikatel jest povinen veškeré tyto doklady uschovávati po dobu šesti let a předložiti je finančním orgánům nebo úřadům kdykoliv k nahlédnutí; tato doba se počítá od konce kalendářního roku, v němž byl učiněn poslední zápis do knih a záznamů nebo v němž obchodní listiny nebo podklady zápisů vznikly.

(2) Za provozovnu se pokládá také pouhý tuzemský sklad zboží, z něhož se v tuzemsku dodávky splňují, nehledíc na to, náleží-li sklad ten osobám tuzemským či cizím.

(3) Podnikatelé nebo jejich zástupci jsou také povinni podávati finančním orgánům všechna vysvětlení, jichž jest třeba k vyměření daně a k provedení tohoto zákona.

(4) Revisní služba finanční správy se vztahuje v mezích ustanovení pro ni platných také na kontrolu daně z obratu.

(5) Podnikatelé, kteří vedou nebo jsou povinni vésti obchodní knihy, jsou povinni vydati svým odběratelům v každém případě řádný účet, přesahuje-li úplata 2.000 Kčs. V účtě nutno uvésti den provedení dodávky nebo výkonu, jméno (firmu) i adresu nabyvatele a druh i cenu zboží. Účet nutno zapsati do obchodních knih nebo záznamů, anebo nutno uschovati průpis nebo opis účtu.

§ 17.
Daňové přiznání.

(1) Poplatník jest povinen do 14. února každého roku podati příslušné berní správě za minulý rok daňové přiznání, obsahující údaje potřebné pro zjištění vyměřovacího základu za daňové období (§ 15, odst. 3 a 4), rozčleněné podle jednotlivých splátkových období (§ 20, odst. 1). Vzorec přiznání vydá ministerstvo financí. Poplatník jest povinen přesně a určitě vyplniti veškeré rubriky přiznání, připojiti předepsané doklady a podepsati přiznání, prohlašuje zároveň, že veškeré údaje učinil podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

(2) Dojde-li v daňovém období k trvalému a úplnému zastavení podnikatelské činnosti, jest dosavadní podnikatel povinen podati daňové přiznání do 30 dnů po trvalém a úplném zastavení podnikatelské činnosti. U úplat později přijatých má zmíněný podnikatel nadále postavení poplatníka daně.

(3) Převede-li se podnik úplatně nebo neúplatně jako celek a nepodal-li dřívější majitel přiznání, musí je podati nabyvatel po uplynutí daňového období také za dobu do převzetí podniku.

(4) Cizozemští podnikatelé (§ 5, odst. 3) jsou povinni podati daňové přiznání každé berní správě, v jejímž obvodu činnost provozovali, do 3 dnů po uplynutí každého kalendářního měsíce, a netrvala-li jejich činnost celý kalendářní měsíc, do 3 dnů po jejím ukončení. Jsou dále povinni připojiti k daňovému přiznání výkaz úplat za dodávky a výkony, které provedli na předcházející objednávku.

(5) Lhůty svrchu uvedené mohou býti příslušným úřadem prodlouženy.

(6) Nepodá-li poplatník daňové přiznání ve lhůtě stanovené v odstavcích 1 až 5, zvýší se celková daň o 5%.

(7) Poplatníku může býti povoleno, aby místo úplat, přijatých v daňovém období, zdaňoval ceny za dodávky a výkony účtované, nehledíc na to, byly-li zaplaceny či ne; prokáže-li však poplatník, jemuž byl tento způsob zdaňování povolen, že dodávka (výkon), na niž vydal účet, byla zrušena, takže nedošlo k jejímu provedení, má nárok, aby mu cena za tuto dodávku (výkon) účtovaná byla odečtena od základu za splátkové období, v němž byla dodávka (výkon) zrušena. Obdobný nárok má u slev a srážek, které poskytl svým odběratelům, a u účtovaných částek, které se prokázaně staly nedobytnými. Povolení toto může se dáti jen tehdy, když poplatník vede řádné obchodní knihy a vydává o všech dodávkách a výkonech účty. Povolení může býti omezeno na jeden z více podniků téhož podnikatele. Podmínky přechodu od jednoho způsobu zdaňování k druhému určuje nařízení. Je-li povoleno zdaňování účtovaných cen, nastupují v jednotlivých ustanoveních o dani z obratu na místo přijatých úplat účtované ceny.

(8) Vyměřuje-li se daň při dovozu (§ 1, odst. 1, č. 3), jest poplatník (§ 5, odst. 1, č. 9) povinen v prohlášce celnímu úřadu udati a průvodními listinami prokázati úplatu nebo cenu dováženého předmětu a jiné k vyměření daně potřebné údaje (§ 9, odst. 1, šestá věta); povinnosti té nemá, vyměřuje-li se daň při dovozu pevnou sazbou (§ 10, odst. 8). Úplatu jest poplatník povinen prokázati účtem a jeho opis odevzdati celnímu úřadu; je-li úplata v účtě udána v cizí měně nebo v obchodních mincích, jest poplatník povinen ji prohlásiti též v tuzemské měně. Není-li úplaty, jest poplatník povinen prohlásiti a vhodným způsobem prokázati cenu dováženého předmětu. Neudal-li nebo neprokázal-li poplatník úplatu nebo cenu dováženého předmětu nebo zdá-li se udaná a prokázaná úplata nebo cena celnímu úřadu nízkou, stanoví úřad (po případě po slyšení znalce) cenu částkou, kterou uzná za přiměřenou. Neudal-li nebo neprokázal-li poplatník úplatu nebo cenu dováženého předmětu, jest povinen hraditi výlohy znaleckého odhadu vždy; jinak jen tehdy, byla-li daň pravoplatně vyměřena z ceny vyšší, než byla úplata nebo cena poplatníkem udaná a prokázaná. Cenou podle tohoto odstavce rozumí se cena obecná (§ 9, odst. 1).

§ 18.
Vrácení úplaty.

(1) Vrátí-li se úplata, dani podrobená, zcela nebo zčásti v daňovém období, na př. proto, že obchod byl dodatečně zrušen nebo že byla povolena sleva, může býti tato částka v daňovém přiznání odečtena. To se může státi i tehdy, vrátí-li se úplata teprve v pozdějším daňovém období.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně, jde-li o poplatníka, kterému bylo povoleno zdaňovati účtované ceny (§ 17, odst. 7).

§ 19.
Stanovení vyměřovacího základu. Paušalování daně.

(1) Nepodá-li poplatník přiznání ve lhůtě zákonem stanovené nebo v prodloužené lhůtě (§ 17, odst. 1 až 5), může berní správa stanoviti vyměřovací základ (§ 15, odst. 3) odhadem bez další účasti poplatníkovy podle pomůcek, jež má po ruce. V tomto případě pozbývá poplatník práva odporovati vyměřovacímu základu takto stanovenému, uváděti nové okolnosti a nabízeti o nich důkazy.

(2) Podá-li poplatník včas přiznání, má-li však berní správa přiznání to z jakýchkoliv důvodů za nesprávné nebo neúplné, jest povinna tyto důvody jemu oznámiti a vyzvati ho, aby v přiměřené, nejméně 15denní lhůtě podal vysvětlení a své údaje prokázal nebo své přiznání doplnil. V příslušné výzvě musí býti poplatník upozorněn, že, nevyhoví-li bez náležité omluvy vyzvání v stanovené lhůtě, bude daň vyměřena bez jeho další účasti podle pomůcek, které má berní správa po ruce.

(3) Nevyhoví-li poplatník vůbec nebo nevyhoví-li včas výzvě uvedené v odstavci 2, může berní správa stanoviti vyměřovací základ odhadem bez jeho další účasti podle pomůcek, jež má po ruce, při čemž odhad se musí pohybovati v mezích vytýkacího řízení. V tomto případě pozbývá poplatník práva odporovati vyměřovacímu základu takto stanovenému, uváděti nové okolnosti a nabízeti o nich důkazy.

(4) Rovněž lze stanoviti vyměřovací základ odhadem tehdy, když poplatník podal daňové přiznání včas a podal též včas na úřední výzvu žádané vysvětlení, avšak berní správa podle konaných šetření neuzná vysvětlení to za dostatečné; odhad se musí v tomto případě pohybovati v mezích provedeného vytýkacího řízení. Odhad berní správy je nepřípustný, nabídne-li poplatník v odpovědi na výzvu důkaz řádnými obchodními nebo hospodářskými knihami a nemá-li berní správa závažných důvodů odchýliti se od těchto knih.

(5) Stanoví-li se vyměřovací základ odhadem, jest berní správa oprávněna rozvrhnouti jej stejnoměrně na jednotlivá splátková období (§ 20, odst. 1).

(6) Srážkové položky (§ 15, odst. 2, čtvrtá věta) jest uplatniti ve včas podaném daňovém přiznání (§ 17, odst. 1); nestalo-li se tak, nemusí býti k nim přihlíženo. Srážkové položky, uplatněné ve včas podaném daňovém přiznání, jest poplatník povinen na výzvu prokázati co do oprávněnosti i výše způsobem stanoveným v nařízení. Neučiní-li tak ve stanovené, nejméně 15denní lhůtě, jest berní správa oprávněna k nim nepřihlížeti; na tento následek musí býti poplatník ve výzvě upozorněn.

(7) Bylo-li by přesné zjištění vyměřovacího základu spojeno se zvláštními obtížemi, může berní správa vyměřovací základ nebo jeho část stanoviti dohodou. Ministerstvo financí, na Slovensku pověřenectvo financí, se zmocňuje, aby vyhlásilo úlevy při podávání přiznání pro drobné podnikatele, kteří nezaměstnávají pomocné síly, a stanovilo směrnice platné pro odhad vyměřovacího základu v jednotlivých odvětvích živnostenského podnikání.

(8) Vláda může k návrhu ministra financí, učiněnému po dohodě s pověřencem financí, nařízením ustanoviti odchylný způsob (paušalování), jak zdaniti dodávky, výkony a vlastní spotřebu nebo dovoz, bude-li toho žádati prospěch státu nebo poplatnictva. Tento odchylný způsob zdanění může se týkati jak dodávek (vlastní spotřeby) a dovozu zboží jednoho nebo více druhů, tak dodávek (vlastní spotřeby) nebo výkonů, prováděných určitými skupinami podnikatelů. K tomu cíli vyslechne ministr financí příslušnou ústřední zájmovou organisaci v zemích České a Moravskoslezské, pověřenec financí

příslušnou ústřední zájmovou organisaci na Slovensku. Tak na příklad může vláda nařízením ustanoviti, že místo daně, která se má platiti při tuzemských dodávkách nebo při dovozu zboží, stanoví se paušál, který jest náhradou za pravidelnou daň z veškerých tuzemských dodávek nebo z dovozu a který jest povinen platiti každý tuzemský výrobce zboží nebo při dovozu poplatník celní pohledávky (§ 8, odst. 2 celního zákona). Nařízením může býti také stanoveno, že paušálu podléhají i převody zboží a výkony mezi tuzemskými závody (§ 6, odst. 4) téhož podniku nebo mezi právně nesamostatnými tuzemskými podniky téhož majetníka. Nařízení též ustanoví, z jakého základu se paušál platí a jakou percentuální nebo pevnou sazbou, kdo má paušál platiti, kdy, kde a jakým způsobem, které úřady jsou příslušny k vyměření a vymáhání paušalované daně a k rozhodování o daňové povinnosti a odvoláních. Nařízením může býti stanoveno povinné zvláštní účtování paušálu. Nařízení dále ustanoví, které dodávky nebo výkony jsou paušálem kryty a jakým způsobem se mají zdaniti zásoby zboží, které jsou v době, kdy nařízení o paušalování nabylo účinnosti, u osob, jež nejsou povinny platiti paušál. Vybírá-li se paušalovaná daň zároveň s některou daní nepřímou nebo s jinou veřejnou daní nebo dávkou, může býti nařízením ustanoveno, že paušalovanou daň jest vybírati a platiti zároveň s daní nepřímou nebo s jinou veřejnou daní nebo dávkou podle ustanovení, platných pro tuto daň nebo dávku. K paušalování daně z obratu u drobných zemědělců v zemích České a Moravskoslezské je příslušným ministr financí, který je může stanoviti po dohodě s ministrem zemědělství vyhláškou ve Sbírce zákonů a nařízení. K paušalování daně z obratu u drobných zemědělců na Slovensku je příslušným pověřenec financí, který je může stanoviti po dohodě s pověřencem zemědělství a pozemkové reformy a po dohodě s ministrem financí vyhláškou ve Sbírce nařízení Slovenské národní rady. Pojem drobného zemědělce ustanoví nařízení.

§ 20.
Placení a vyměřování daně.

(1) Tuzemští podnikatelé (§ 5, odst. 2) jsou povinni platiti daň ještě před jejím vyměřením bez úřední výzvy ve čtvrtletních splátkách, splatných dvacátého dne po uplynutí každého kalendářního čtvrtletí, a to ze splátkového základu (§ 15, odst. 2) za uplynulé kalendářní čtvrtletí. Toto ustanovení platí obdobně pro poplatníky, uvedené v § 5, odst. 1, č. 4 a 5, v § 5, odst. 1, č. 7, druhé větě a v § 5, odst. 1, č. 8, druhé větě.

(2) Cizozemští podnikatelé (§ 5, odst. 3) jsou povinni platiti daň ze splátkového základu za každé daňové období (§ 15, odst. 4); tato daň jest splatna třetího dne po uplynutí dotyčného daňového období.

(3) 5%ní zvýšení daně podle § 17, odst. 6 jest splatno třicátého dne po doručení platebního rozkazu. Rovněž dodatek k dani již vyměřené jest splatný třicátého dne po doručení platebního rozkazu na tento dodatek.

(4) Platby na daň z obratu s příslušenstvím se účtují podle ustanovení platných pro účtování plateb na přímé daně s přirážkami a příslušenstvím.

(5) Daň se platí, nestanoví-li nařízení o paušalování daně (§ 19, odst. 8) jinak, příslušnému bernímu úřadu, který ji také účtuje. Účtování daně mohou však prováděti berní správy, stanoví-li to ministr financí po dohodě s nejvyšším účetním kontrolním úřadem a s pověřencem financí vyhláškou ve Sbírce zákonů a nařízení.

(6) Nebyla-li daňová splátka nebo daň do dne splatnosti zcela zaplacena, může býti exekučně vymáhána ještě před vyměřením, a to ve výši, která připadá na splátkový základ, anebo, nelze-li tento základ za součinnosti poplatníkovy zjistit, ve výši, která odpovídá příslušné části posledního předpisu daně, známého poplatníkovi v době

zavedení exekučního vymáhání, a u podnikatele, který nově do daňové povinnosti vstoupil, ve výši, kterou přiměřeně stanoví berní správa. Obdobné platí při řízení vyrovnávacím a konkursním. Přesahuje-li poplatníkův předpis daně z obratu za daňové období 2.000 Kčs, zvýší se částka včas nezaplacené daňové splátky nebo daně o 5%.

(7) Daňový dlužník, kterému bylo za daňové období předepsáno na dani z obratu s příslušenstvím v berní obci dohromady více než 2.000 Kčs, nebo pouze 2.000 Kčs či méně, avšak jehož dluh na dani z obratu a na předepsaném příslušenství přesahoval v berní obci na počátku daňového období částku 2.000 Kčs, je povinen platiti z dlužných částek poplatek z prodlení. Tento poplatek se mu předepíše z úhrnného jeho dluhu na dani z obratu a na předepsaném příslušenství, který byl na účtě poplatníkově zjištěn vždy ke dnům 31. ledna, 30. dubna, 31. července, 31. října každého kalendářního roku. Připadnou-li tyto dny na neděli nebo státem uznaný svátek nebo den památný, jest pro zjištění dluhu rozhodným příští den všední. Roční úhrn sazby poplatku z prodlení jest stejný jako roční úhrn sazby poplatku z prodlení, stanovené vládou pro přímé daně, a připadá z něho na jednotlivé čtvrtletí jedna čtvrtina. Předpis poplatku z prodlení sdělí úřad dlužníkovi zvláštním výměrem. Poplatek jest splatný třicátého dne po doručení výměru. Nárok státu na poplatek zaniká, nebyl-li výměr o předpisu poplatku doručen dlužníkovi do tří roků po uplynutí kalendářního roku, ve kterém vznikl nárok státu na poplatek. Jinak platí o poplatku z prodlení obdobně příslušná ustanovení o přímých daních.

(8) K žádosti poplatníkově může býti splatná daň zcela nebo z části posečkána; na povinnosti platiti poplatek z prodlení se tím nic nemění.

(9) Místně příslušná berní správa rozhodne o daňové povinnosti, vyměří daň a vydá poplatníkovi platební rozkaz. Nařízení ustanoví, podle čeho se řídí místní příslušnost berních správ a berních úřadů.

(10) Při vyměřování daně zaokrouhlují se splátkové základy na celých sto korun dolů.

(11) Způsob, jakým se vyměřuje a platí daň z obratu při dovozu (§ 1, odst. 1, č. 3), řídí se ustanoveními o cle.

VII. Opravné prostředky, vrácení, vymáhání a zajištění daně.

§ 21.
Odvolání. Přeplatek a dobropis.

(1) Rozhodovati o otázce, zda se má platiti daň a v jaké výši, jsou povolány toliko úřady finanční; z takovýchto rozhodnutí lze se odvolati v zákonné lhůtě až po doručení platebního rozkazu.

(2) Z platebního rozkazu, výměru a jiných rozhodnutí a opatření finančních úřadů ve věci daně z obratu, jejího příslušenství a ve věci dobropisu (odstavec 6) lze se odvolati do 30 dnů u toho finančního úřadu, který vydal platební rozkaz, výměr, rozhodnutí nebo opatření; nelze se však odvolati z opatření, která předcházejí vyměření daně nebo vydání trestního nálezu, z rozhodnutí, která byla vydána podle volné úvahy správním předpisem neomezené, ze stanovení výše splatné daně, kterou lze vymáhati před vyměřením (§ 20, odst. 6, první a druhá věta), a v těch případech, kdy podle podpůrně platných ustanovení (§ 31) jest odvolání vyloučeno. O odvoláních rozhoduje s konečnou platností finanční úřad II. stolice (na Slovensku pověřenectvo financí) jako jediná odvolací stolice s výjimkou odvolání proti vyměření daně při dovozu (§ 1, odst. 1, č. 3), o kterých platí ustanovení hlavy V celního zákona, a s výjimkou případů, kdy o odvoláních podle podpůrně platných ustanovení (§ 31) rozhoduje úřad jiný.

(3) Uplatňuje-li poplatník v odvolání vady řízení sběhlé při vyměření daně, má berní správa, uzná-li tyto námitky za správné, doplniti řízení a pak předložiti odvolání odvolací stolici.

(4) Jinak platí o odvoláních obdobně příslušná ustanovení o přímých daních.

(5) Na dani z obratu vyměřené berní správou nebo jejím příslušenství vzniká přeplatek:

1. převyšují-li platby, vykonané (vymožené) ve výši posledního předpisu (§ 20, odst. 6, první a druhá věta), skutečný předpis daně;
2. byl-li zcela nebo z části uhrazený předpis daně (příslušenství) rozhodnutím příslušného úřadu v řízení odvolacím nebo podle § 256, odst. 5 až 7 nebo podle § 256 a) nebo podle § 276, odst. 1 zákona o přímých daních ve spojení s § 31 tohoto zákona buď úplně zrušen nebo tak snížen, že úhrada přesahuje zbývající předpis;
3. bylo-li placeno dobrovolně nad povinnost.

O vrácení přeplatku poplatníkovi hotově nebo o jeho přeúčtování platí obdobně příslušná ustanovení o přímých daních.

(6) Vznikl-li poplatníku na splatné dani z obratu, vyměřené berní správou, s předepsaným příslušenstvím přeplatek podle odst. 5, č. 1 a 2, přizná se mu dobropis, pokud mu bylo za daňové období předepsáno na dani z obratu s příslušenstvím v berní obci dohromady více než 2.000 Kčs, nebo pouze 2.000 Kčs či méně, avšak jeho přeplatek (odst. 5, č. 1 a 2) přesahoval v berní obci na počátku daňového období částku 2.000 Kčs. Tento dobropis se vypočítává z úhrnného přeplatku, který vznikl podle odst. 5, č. 1 a 2 na dani z obratu a na předepsaném příslušenství a který byl na daňovém účtě poplatníkově zjištěn vždy ke dnům 31. ledna, 30. dubna, 31. července a 31. října každého kalendářního roku. Připadnou-li tyto dny na neděli nebo státem uznaný svátek nebo den památný, jest pro zjištění přeplatku rozhodným příští den všední. Ministr financí se zmocňuje, aby stanovil - na Slovensku po dohodě s pověřencem financí - vyhláškou ve Sbírce zákonů a nařízení, v jaké výši se přiznává dobropis, nebo jeho přiznávání zrušil. Úřad jest povinen doručiti oprávněné osobě rozhodnutí o přiznání dobropisu nejdéle do dvou roků po uplynutí kalendářního roku, ve kterém vznikl její nárok na dobropis. Jinak platí o dobropisu obdobně příslušná ustanovení o přímých daních.

§ 22.
Vrácení daně při vývozu.

(1) Vyveze-li tuzemský podnikatel (§ 5, odst. 2) do ciziny předmět, má nárok, aby mu do daně z obratu, kterou jest on sám povinen platiti, byla včítána jakožto náhrada daňového zatížení výroby vyvezeného předmětu částka ve výši 3/4% úplaty (§ 9, odst. 1) přijaté za vývozní dodávku nebo, jde-li o případy uvedené v odstavci 5, č. 3 a 4, částka ve výši 3/4% základu stanoveného nařízením (všeobecná náhrada při vývozu). Daňovým zatížením výroby vyvezeného předmětu podle předchozí věty se rozumí zatížení daní z obratu, zaplacenou z dodávek nebo při dovozu surovin, polotovarů, pomocných látek a jiných předmětů, jichž bylo upotřebeno ke zpracování na vyvezený předmět nebo jako součástí při jeho výrobě nebo jako jeho obalu. Vláda může nařízením stanoviti pro určité vyvážené předměty výši náhrady částkou vyšší nebo nižší než 3/4%, změní-li se podstatněji poměr daňového zatížení výroby vyváženého předmětu k jeho vývozní ceně; pojem předmětu může býti vymezen celně-sazební příslušností. Ministerstvo financí nebo úřad jím k tomu zmocněný, na Slovensku pověřenectvo financí nebo úřad jím k tomu zmocněný, může na žádost podnikatele povoliti, aby základem všeobecné náhrady při vývozu byla místo přijaté úplaty cena účtovaná za vývozní dodávku.

(2) Nárok podle odstavce 1 (nárok na včítání) nelze uplatniti u předmětu, který tuzemský podnikatel dovezl do tuzemska z ciziny a jejž v nezměněném stavu vyvezl do ciziny.

(3) Vyveze-li tuzemský podnikatel do ciziny v nezměněném stavu předmět, kterého v tuzemsku nabyl od jiné osoby nebo který dovezl do tuzemska z ciziny, má nárok, aby mu do daně z obratu, kterou jest on sám povinen platiti, byla včítána částka ve výši bezprostředního daňového zatížení předmětu jemu dodaného nebo jím dovezeného (náhrada vývozcům-obchodníkům). Bezprostředním daňovým zatížením podle předchozí věty se rozumí daň z obratu, která připadá na dani podrobenou dodávku, jíž tuzemský podnikatel (vývozce) nabyl předmětu, nebo daň z obratu, kterou zmíněný podnikatel zaplatil celnímu úřadu při dovozu předmětu.

(4) Nárok podle odstavce 3 (nárok na včítání) nelze uplatniti u předmětu, kterého tuzemský podnikatel (vývozce) upotřebil k zpracování na jiný předmět nebo jako obalu nebo kterého již použil v tuzemsku.

(5) O vývoz podle odstavců 1 a 3 jde v každém z těchto případů:

1. provede-li tuzemský podnikatel vývozní dodávku (§ 4, č. 2);
2. splní-li vývozní dodávku, kterou vývozce uzavřel s cizozemským odběratelem, tuzemský podnikatel, který předmět vývozci prodal, aniž by převedl na vývozce fysickou držbu tohoto předmětu;
3. vyveze-li tuzemský podnikatel vlastní předmět do ciziny za tím účelem, aby ho tam výdělečně upotřebil;
4. prodá-li tuzemský podnikatel předmět vývozci a vyveze-li tento předmět na příkaz vývozcův do ciziny za tím účelem, aby ho tam vývozce výdělečně upotřebil.

Nařízení ustanoví, koho jest považovati za cizozemského odběratele a co se rozumí výdělečným upotřebením. V případech č. 2 a 4 nepřísluší nárok na včítání tuzemskému podnikateli, který zboží vývozci prodal, nýbrž vývozci.

(6) Vyveze-li tuzemský podnikatel do ciziny v nezměněném stavu předmět, kterého v tuzemsku nabyl od jiné osoby, má nárok podle odstavce 1 i nárok podle odstavce 3.

(7) Tuzemský podnikatel (vývozce) může částky, na jejichž včítání má nárok, předběžně odečísti od daně z obratu, kterou jest povinen platiti za rozhodné splátkové období. Rozhodným splátkovým obdobím jest:

1. u náhrady, pro jejíž výpočet jest rozhodnou úplata přijatá za vývozní dodávku, splátkové období (§ 20, odst. 1), ve kterém úplata nebo její část byla přijata;
2. ve všech ostatních případech splátkové období (§ 20, odst. 1), ve kterém předmět byl vyvezen do ciziny.

(8) Nárok na včítání uplatní tuzemský podnikatel (vývozce) tím, že částky, které připadají na rozhodná splátková období (odstavec 7), vyznačí jednotlivě podle splátkových období ve včas podaném daňovém přiznání (§ 17) za daňové období (rozhodné daňové období) anebo v příloze k tomuto přiznání. Zároveň uplatní, aby tyto částky byly při vyměřování odečteny od daně z obratu, kterou jest povinen platiti za rozhodné daňové období. Podnikatel ztrácí nárok na včítání, neuplatní-li jej způsobem uvedeným v předchozích větách.

(9) Předpoklady nároku na včítání a správnost částek uplatněných v daňovém přiznání je tuzemský podnikatel (vývozce) povinen prokázati na výzvu příslušné berní správy

způsobem, jejž stanoví nařízení. Nevyhoví-li podnikatel výzvě ve stanovené, nejméně 15 denní lhůtě, ztrácí nárok na včítání; na tento následek musí však býti ve výzvě upozorněn.

(10) Prokáže-li tuzemský podnikatel (vývozce) oprávněnost nároku, odečte berní správa prokázané částky od daně z obratu vyměřené za jednotlivá splátková období rozhodného daňového období. Rozhodnutí o nároku a o výši částek je součástí rozhodnutí o vyměření daně. Zjistí-li berní správa, že částky, na jejichž včítání má podnikatel nárok za celé rozhodné daňové období, přesahují celkem vyměřenou daň z obratu za toto období (nebo nevyměří-li podnikateli daň z obratu za rozhodné daňové období vůbec), zařídí přeúčtování rozdílu na podnikatelovy dlužné daně, dávky a poplatky, a není-li jich, zařídí vrácení v hotovosti; o výši tohoto rozdílu, jakož i o tom, co zařídila, vyrozumí berní správa podnikatele zároveň s rozhodnutím o vyměření daně.

(11) Byl-li předmět, jejž tuzemský podnikatel (vývozce) vyvezl do ciziny, ještě v tomtéž splátkovém období zpět vrácen do tuzemska k disposici podnikatelově, nemá podnikatel u tohoto předmětu nárok na včítání. Byly-li vývoz předmětu do ciziny a jeho zpětný dovoz do tuzemska uskutečněny v různých splátkových obdobích, jest tuzemský podnikatel (vývozce) povinen náhradu vrátiti způsobem, jejž stanoví nařízení. Obdobné platí v případě, kdy byla vrácena zpět do tuzemska pouze část předmětu vyvezeného do ciziny nebo jeho obal.

(12) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně, je-li vývozcem poplatník uvedený v § 5, odst. 1, č. 4 nebo č. 5.

§ 23.
Vymáhání daně. Zajištění daně.

(1) Splatná daň (vyměřená i nevyměřená) i její příslušenství se vymáhají jako přímé daně.

(2) Berní správa jest oprávněna požadovati přiměřené zajištění daně, která dosud není splatna:

a) za běžné daňové období:

1. od podniků kočovních nebo podomních;
2. při dražbách;
3. od cizozemských podnikatelů (§ 5, odst. 3);

b) za běžné a předešlé splátkové období (§ 20, odst. 1),
neodvádí-li poplatník daňové splátky správně nebo je-li nebezpečí, že by jejich dobytnost byla ohrožena vystěhováním nebo z jiných důvodů.

(3) Celní úřad jest rovněž oprávněn požadovati přiměřené zajištění daně, splatné při celním projednání, tehdy, nevybral-li daň při celním projednání a má-li z jakýchkoliv důvodů pochybnosti o dobytnosti daně.

(4) Podrobnosti zajištění daně ustanoví nařízení.

VIII. Trestní ustanovení.

§ 24.
Povinnost k mlčenlivosti.

(1) Prozradí-li úředníci nebo jiní zaměstnanci, zúčastnění řízení ve věci daně z obratu, nebo svědci, přezvědné osoby, znalci, důvěrníci a zástupci stran neoprávněně zařízení a poměry podniku, o nichž zvěděli při vykonávání služby nebo funkce, zejména prozradí-li obsah přiznání nebo daňového řízení, budou pro tento přestupek potrestáni soudem vězením od 12 hodin až do tří měsíců nebo pokutou od 100 Kčs až do 20.000 Kčs. Se státními zaměstnanci naloží se mimo to podle disciplinárních předpisů.

(2) Pokus trestného činu podle ustanovení předchozího odstavce je trestný jako čin sám.

(3) Trestní řízení se zavádí z moci úřední toliko na návrh ministerstva financí nebo pověřenectva financí nebo dotčeného poplatníka.

(4) Tento návrh může býti odvolán, pokud nedošlo k prohlášení rozsudku soudem I. stolice.

§ 25.
Přestupky daňové.

(1) Přestupku zkrácení daně se dopouští, kdo v daňovém přiznání nebo v odpovědi na dotaz nebo výzvu nebo při celním projednání, v odvolání, v žádosti za osvobození od daně, za snížení nebo vrácení daně nebo za poskytnutí jinaké daňové výhody vědomě a v úmyslu daň zkrátiti učiní nesprávná udání nebo zamlčí určité okolnosti, čímž může zmařiti předepsání daně, způsobiti vyměření daně nižší částkou, než kterou by podle zákona měl platiti, nebo získati osvobození od daně, její snížení nebo vrácení, nebo dosáhnouti jinaké výhody, která jemu po zákonu nepřísluší. Nezáleží na tom, byl-li daňový přestupek dokonán či jde-li jen o pokus. Pokusu přestupku zkrácení daně dopouští se také, kdo vědomě a v úmyslu daň zkrátiti nesprávně vede předepsané záznamy nebo obchodní knihy nebo kdo vydává účty o tuzemských dodávkách tak, jako by šlo o dodávky z ciziny do tuzemska.

(2) Přestupku zatajení daně se dopouští, kdo vědomě a v úmyslu daň zkrátiti:

a) v zákonné nebo v prodloužené lhůtě (§ 17, odst. 1 až 5) nepodá daňového přiznání, nebo

b) nezaplatí daň při dodávkách nebo výkonech cizozemských podnikatelů (§ 5, odst. 1, č. 2, 3, 7 a 8).

(3) Spoluviny přestupku zkrácení nebo zatajení daně se dopouští, kdo vědomě a úmyslně nesprávným vedením obchodních knih nebo předepsaných záznamů anebo jiným způsobem napomáhá zkrátiti daň, kterou má platiti ten, kdo jest s ním v obchodním spojení.

(4) Přestupku ohrožení daně se dopouští, kdo se bez zlého úmyslu z hrubé nedbalosti dopustí činů nebo opominutí, uvedených v odstavcích 1 až 3.

(5) Přestupku zkrácení, zatajení nebo ohrožení daně se dopouští i zástupce nebo zmocněnec, jenž se dopustí při zastupování činů nebo opominutí, uvedených v odstavcích 1 až 4.

(6) Přestupku zkrácení nebo zatajení daně se dopouští také, kdo jako svědek, znalec, přezvědná osoba nebo odhadce před finančními orgány učiní vědomě nepravdivé údaje v úmyslu, aby zmařil vyměření daně nebo způsobil vyměření daně nižší.

§ 26.
Tresty, jejich vymáhání a zajištění.

(1) Na činy a opominutí uvedené v § 25 stanoví se - nehledíc k povinnosti zaplatiti zkrácenou, zatajenou nebo ohroženou daň s příslušenstvím - peněžitá pokuta, a to, byla-li daň zkrácena nebo zatajena, až do 10ti násobku zkrácené nebo zatajené daně, byla-li daň ohrožena, až do 5ti násobku ohrožené daně.

(2) Nemůže-li býti zkrácená, zatajená nebo ohrožená daň přesně zjištěna, vyměří se pokuta od 100 Kčs do 500.000 Kčs.

(3) Stejným způsobem jako přestupek dokonaný se trestá i pokus, avšak s tou úchylkou, že základem peněžité pokuty v tomto případě je daň, která mohla býti zkrácena, zatajena nebo ohrožena.

(4) Při vyměřování trestu nutno v každém případě přihlížeti k stupni viny a k výši daně, která byla nebo mohla býti zkrácena, zatajena nebo ohrožena.

(5) Kde se daň z obratu nebo paušalovaná daň z obratu vybírá celními úřady nebo zároveň s některou daní nepřímou, stihají a trestají se přestupky daňové podle trestních ustanovení platných pro clo nebo pro daň nepřímou, s tou odchylkou, že se výměra trestu řídí ustanoveními tohoto zákona, stanoví-li tresty vyšší, než jaké jsou stanoveny u cla nebo u daně nepřímé.

(6) Finanční správa jest oprávněna uveřejniti trestní nález nebo rozsudek pro přestupky podle § 25 na útraty pachatelovy v jednom nebo několika časopisech.

(7) Při opětném potrestání může býti živnostenskému úřadu navrženo, aby pachateli bylo odňato živnostenské oprávnění.

(8) V trestním nálezu nebo rozsudku může býti zároveň vyměřen náhradní trest vězení od jednoho dne do šesti měsíců pro případ nedobytnosti peněžité pokuty. Je-li peněžitá pokuta nedobytná jen částečně, vykoná se náhradní trest jen v té výměře, která poměrně odpovídá nedobytné části.

(9) Peněžité pokuty plynou do státní pokladny.

(10) Trestní řízení provádí s výjimkou uvedenou v odstavci 5 příslušná berní správa. Ministerstvo financí může několik obvodů berních správ spojiti v jediný trestní okres a určiti jednu z berních správ, ležících v jeho obvodě, aby pro celý trestní okres prováděla trestní vyšetřování a vydávala trestní nálezy. Jde-li o berní správy na Slovensku, může taková opatření učiniti pověřenectvo financí. O odvoláních, jež mají odkládací účinek, platí ustanovení § 21 a rozhoduje o nich s konečnou platností finanční úřad II. stolice. Na Slovensku však o odvoláních rozhoduje s konečnou platností pověřenectvo financí.

(11) Peněžité pokuty se zajišťují i vymáhají a náhradní tresty se vykonávají podle ustanovení platných pro přímé daně; v případech uvedených v odstavci 5 platí obdobně ustanovení o cle nebo příslušné dani nepřímé.

§ 27.
Pořádkové pokuty.

(1) Jedná-li někdo proti tomuto zákonu nebo proti nařízením podle něho vydaným nebo neuposlechne-li úředních nařízení nebo vyzvání v oboru daně z obratu, může býti, není-li toto jednání nebo opominutí trestné podle § 25, ihned potrestán pořádkovou pokutou do výše 10.000 Kčs. V každém novém případě a při každém dalším marném upomínání může mu býti uložena nová pořádková pokuta do výše 20.000 Kčs. Jde-li o uložení pořádkové pokuty osobám odpovědným za správu osob právnických, nesmí celková výše všech pořádkových pokut, uložených v témž případě všem osobám, odpovědným za správu téže právnické osoby, přesahovati uvedenou částku 10.000 Kčs, po případě 20.000 Kčs.

(2) Pořádkovou pokutou bude potrestán, kdo nemaje k tomu zákonného důvodu odepře vypovídati jako svědek, znalec, přezvědná osoba nebo odhadce (§ 30, odst. 3).

(3) Pořádková pokuta se neuloží, bylo-li před doručením nálezu o pořádkové pokutě zanedbání odčiněno nebo povinnosti učiněno zadost.

(4) Pořádkovou pokutu uloží úřad, který jí pohrozil, nebo úřad, u něhož se mělo státi opominuté jednání, nebo úřad, v jehož obvodu jest osoba, jíž se pořádková pokuta ukládá. O odvolání z nálezu o pořádkové pokutě platí ustanovení § 21, odst. 2 a 4.

(5) Pořádkové pokuty plynou do státní pokladny.

(6) Pořádkové pokuty mohou býti vymáhány po uplynutí 30 dnů ode dne, kdy nález o pořádkové pokutě byl doručen; jinak platí obdobně pro jich vymáhání a zajištění příslušná ustanovení o přímých daních.

§ 28.
Zánik trestnosti. Upuštění od trestního řízení.

(1) Trestnost podle § 25 pomíjí:

1. smrtí pachatelovou;
2. mimořádným prominutím;
3. odčiní-li pachatel přestupek dříve než mu úřední orgán sdělil, že provede u něho daňovou kontrolu (§ 16), a ve všech jiných případech dříve, než mu byla doručena obsílka nebo vyrozumění o zavedeném trestním řízení, a zaplatí-li zároveň zkrácenou, zatajenou nebo ohroženou daň příslušnému bernímu úřadu;
4. promlčením.

(2) Na žádost strany může býti upuštěno od dalšího trestního řízení, zaplatí-li strana dříve, než byl vydán trestní nález nebo rozsudek, mimo zkrácenou, zatajenou nebo ohroženou daň přiměřenou upouštěcí částku a vzdá-li se dalších opravných prostředků. Upouštěcí částku stanoví podle volného uvážení úřad, který provádí trestní řízení, přihlížeje k výši daně, která byla nebo mohla býti zkrácena, zatajena nebo ohrožena, k výši peněžité pokuty, jež by jinak byla pravděpodobně uložena, a k majetkovým poměrům obviněného. Stanovení upouštěcí částky je podrobeno schválení finančního úřadu II. stolice, který zároveň určí lhůtu, do které nutno upouštěcí částku zaplatiti; na Slovensku přísluší schválení upouštěcí částky a určení lhůty k jejímu zaplacení pověřenectvu financí. Nezaplatí-li strana schválenou upouštěcí částku ve stanovené lhůtě, pokračuje se v trestním řízení a obnovení upouštěcího řízení je vyloučeno.

(3) Nepřevyšuje-li při přestupku ohrožení daně (§ 25, odst. 4) částka, o niž byla zákonná daň ohrožena, úhrnem částku 2000 Kčs a nečiní-li současně více než 15% zákonné daně, nebude obviněnému uložena peněžitá pokuta vůbec, prokáže-li, že částku, o kterou byla daň ohrožena, dodatečně zaplatil, a to nejdéle ve lhůtě vyšetřujícím úřadem stanovené.

IX. Promlčení. Součinnost třetích osob. Podpůrná platnost ustanovení o jiných daních a clech.

§ 29.
Promlčení.

(1) Právo státu vyměřiti daň se promlčuje v 5 letech. Promlčení se počíná od uplynutí kalendářního roku, v kterém strana splnila svou povinnost podati přiznání.

(2) Nebyla-li vinou strany daň vyměřena zcela nebo z části, počíná lhůta běžeti teprve po uplynutí toho kalendářního roku, v kterém úřad nabyl možnosti daň vyměřiti. Uplynulo-li však dříve, než úřad nabyl možnosti daň vyměřiti, 10 let od konce kalendářního roku, v kterém vznikl nárok státu na daň (§ 11), nelze vyměřovací právo vykonati.

(3) Právo vyměřiti daň, o kterou bylo bez viny strany vyměřeno méně, se promlčí ve 3 letech od uplynutí kalendářního roku, v kterém se stala daň splatnou.

(4) Promlčení se přetrhuje v případech odstavců 1 až 3 takovými úkony provedenými úřadem k vyměření daně, o kterých byla strana zpravena. Od uplynutí kalendářního roku, v kterém byl proveden poslední úřední úkon tohoto druhu, počíná běžeti nová lhůta promlčecí.

(5) Právo státu požadovati splatnou daň se promlčuje v 6 letech od uplynutí kalendářního roku, v kterém se stala daň splatnou. Nebyla-li vinou strany daň vyměřena zcela nebo z části, počíná lhůta běžeti teprve po uplynutí toho kalendářního roku, v kterém úřad nabyl možnosti daň vyměřiti.

(6) Promlčení práva státu požadovati splatnou daň se přetrhuje upomenutím poplatníka, zavedením exekuce, povolením platební lhůty nebo uplatněním ručení. Po uplynutí kalendářního roku, v kterém byla vydána poslední upomínka, učiněn poslední exekuční krok, uplynula poslední povolená platební lhůta, nebo v kterém bylo uplatněno naposled ručení, počíná běžeti nová lhůta promlčecí.

(7) Je-li daň zaručena ruční zástavou, nemůže býti státu, pokud má zástavu v rukou, namítáno, že opominul uplatniti právo zástavní, a nemůže se právo zástavní promlčeti. Také právo dlužníkovo zástavu vyplatiti se nepromlčuje. Pokud však pohledávka převyšuje obecnou hodnotu zástavy, může promlčením zaniknouti. Je-li splatná daň zajištěna knihovním zápisem, nemůže se do 30 let po knihovním zápisu proti uplatňování tím získaného práva namítati, že se zatím pohledávka promlčela.

(8) Trestnost činů v § 25 uvedených zaniká promlčením v 5 letech, a to, jde-li o činy, záležející v konání, od uplynutí kalendářního roku, v němž byl trestný čin spáchán, a jde-li o trestné činy, záležející v opominutí, od uplynutí kalendářního roku, v němž se opominutí stalo. Dopustí-li se vinník nového trestného činu v § 25 uvedeného, nepromlčuje se starší trestný čin před promlčením novějšího. Promlčení trestnosti činů uvedených v § 25 se přetrhuje vydáním obsílky, svědčící obviněnému a vyznačující trestný čin a den výslechu, nebo jiným sdělením obviněnému, že se proti němu zavádí trestní řízení. V každém případě se však promlčuje trestnost činů, pro které do 10 let od

uplynutí kalendářního roku, ve kterém byl trestný čin spáchán nebo se opominutí stalo, nebylo zavedeno trestní řízení.

(9) Trestnost činů uvedených v § 27 zaniká promlčením v jednom roce ode dne, kdy trestný čin byl spáchán nebo se opominutí stalo.

(10) Výkon trestů uložených pro trestné činy, uvedené v §§ 25 a 27, se promlčuje v 5 letech ode dne, kdy nález nabyl moci práva.

(11) Do promlčecích lhůt uvedených v odstavcích 8 až 10 se nevčítá doba pobytu vinníka v cizině, pokud trvá alespoň 30 dnů v jednom kalendářním roce.

(12) O promlčení práva státu vyměřiti a vymáhati daň vybíranou při dovozu (§ 1, odst. 1, č. 3) platí ustanovení o opravě nebo dodatečném vyměření celní pohledávky a o promlčení celní pohledávky.

(13) O promlčení práva státu vyměřiti a vymáhati paušalovanou daň (§ 19, odst. 8), vybíranou zároveň s některou daní nepřímou nebo jinou veřejnou daní nebo dávkou, platí příslušná ustanovení pro obor dotyčné daně nebo dávky.

§ 30.
Součinnost veřejných úřadů, obcí, sdružení podnikatelů a jiných osob.

(1) Všechny veřejné úřady a ústavy, dále pak sdružení podnikatelů a zaměstnanců, jakož i jejich orgány, jsou povinny poskytovati finančním úřadům v rámci své působnosti každou pomoc při vyměřování a vymáhání daně a provádění dozoru.

(2) Finanční orgány jsou oprávněny žádati od osob zúčastněných na právním jednání, které se týká dodávky nebo výkonu, aby podaly vysvětlení potřebná k vyměření daně a předložily spisy týkající se tohoto právního jednání; žádané doklady musí býti v příslušném výměru přesně označeny.

(3) Konečně jest každý povinen v daňových věcech vypovídati jako svědek, znalec, osoba přezvědná nebo jako odhadce. Výpověď smějí však odepříti osoby, které jsou spříbuzněny s poplatníkem v přímé linii, manžel nebo manželka a jejich bratři a sestry, dále bratři a sestry poplatníkovy. Jiné osoby mohou odepříti takové výpovědi, jimiž by byla jim nebo osobě, ke které jsou v některém z uvedených poměrů, způsobena přímá a poměrně značná škoda majetková nebo hanba nebo by vzniklo nebezpečí trestního stíhání nebo by byla porušena jejich povinnost k mlčenlivosti, státem uznaná, nebo bylo vyzrazeno podnikatelské tajemství.

(4) Na osoby exteritoriální se ustanovení odstavců 2 a 3 nevztahují.

§ 31.
Podpůrná platnost ustanovení o jiných daních a cle.

V případech tímto zákonem neupravených platí obdobně:

1. jde-li o daň z obratu, vybíranou při dovozu (§ 1, odst. 1, č. 3), ustanovení o cle;
2. jde-li o paušalovanou daň z obratu (§ 19, odst. 8), vybíranou zároveň s některou daní nepřímou nebo jinou veřejnou daní nebo dávkou, ustanovení o dotyčné dani nebo dávce;
3. ve všech ostatních případech ustanovení o přímých daních.

X. Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 32.
Poměr k československým právním předpisům, platným dne 29. září 1938.

(1) Vládní nařízení ze dne 7. července 1933, č. 127 Sb., kterým se stanoví předměty, jejichž dovoz není podroben dani z obratu, ve znění vládního nařízení ze dne 18. prosince 1936, č. 341 Sb., kterým se také stanoví předměty, jichž dovoz jest podroben snížené dani z obratu, nabývá opět účinnosti.

(2) Rovněž vládní nařízení ze dne 4. července 1924, č. 156 Sb., jímž se provádí zákon o dani z obratu a dani přepychové, ve znění vládních nařízení č. 247/1926 Sb., č. 189/1930 Sb., č. 58/1932 Sb., č. 175/1932 Sb. a č. 269/1935 Sb. nabývá opět účinnosti. Použije se ho však jen pro ta ustanovení tohoto zákona, která jsou shodná nebo svým obsahem odpovídají ustanovením zákona uvedeného v odstavci 4, č. 1, a pouze tak, aby použití bylo v souladu s ustanoveními tohoto nového zákona.

(3) Ostatní právní předpisy o dani z obratu a dani přepychové (též paušalované dani z obratu a paušalované dani přepychové), platné dne 29. září 1938, se zrušují. Nutno jich však použíti v rozsahu, který vyplývá z ustanovení § 36, odst. 2, i za účinnosti tohoto zákona, jde-li o daň z obratu (paušalovanou daň z obratu) nebo daň přepychovou (paušalovanou daň přepychovou) za dobu, ve které byly ony předpisy v účinnosti, o trestné činy v oboru těchto daní za zmíněnou dobu nebo vývoz v ní provedený.

(4) Zrušují se tudíž zejména:

1. zákon ze dne 21. prosince 1923, č. 268 Sb., o dani z obratu a dani přepychové, ve znění zákonů č. 246/1926 Sb., č. 188/1930 Sb., č. 56/1932 Sb. a č. 265/1935 Sb.;
2. zákon ze dne 21. prosince 1935, č. 267 Sb., o přirážkách k dani z obratu a dani přepychové, ve znění zákona č. 281/1937 Sb.;
3. vládní nařízení ze dne 27. března 1930, č. 32 Sb., kterým se vydává nový seznam přepychových předmětů, ve znění vládních nařízení je měnících a doplňujících (naposledy ve znění vládního nařízení č. 270/1935 Sb.);
4. vládní nařízení ze dne 27. května 1932, č. 70 Sb., kterým se stanoví pevné sazby daně z obratu při dovozu, ve znění vládního nařízení č. 120/1935 Sb.;
5. všechny vyhlášky ministra financí o paušalování daně z obratu a daně přepychové, vydané podle § 19, odst. 8 zákona o dani z obratu a dani přepychové, uvedeného pod č. 1, a platné dne 29. září 1938.

(5) Zrušují se též všechna osvobození od daně z obratu a daně přepychové (též paušalované daně z obratu a paušalované daně přepychové), a všechny úlevy na těchto daních, platné dne 29. září 1938. Platnosti nepozbývají povolení, aby místo úplat, přijatých v daňovém období, byly přiznávány ceny za dodávky a výkony účtované. Pro uplatnění nároku na včítání (odčítání), vzniklého po 31. prosinci 1945, platí obdobně ustanovení § 33, odst. 6, č. 2 až 4.

(6) Ustanovení o dani z obratu, která byla dne 29. září 1938 obsažena v právních předpisech jiného druhu a která dne 1. března 1946 jsou v účinnosti, se vztahují i na daň z obratu podle tohoto zákona.

§ 33.
Nepoužitelnost předpisů z doby nesvobody.

(1) Předpisy o dani z obratu a dani přepychové (též paušalované dani z obratu a paušalované dani přepychové) z doby nesvobody, které jsou dne 28. února 1946 použitelné v zemích České a Moravskoslezské nebo platné na území Slovenska, pozbývají uplynutím tohoto dne použitelnosti (platnosti), pokud není dále stanoveno jinak.

(2) Pozbývají tudíž uplynutím dne 28. února 1946 použitelnosti (platnosti), pokud není dále stanoveno jinak:

1. v zemích České a Moravskoslezské zejména:
   a) vládní nařízení ze dne 25. září 1940, č. 314 Sb., o dani z obratu, ve znění nařízení je měnících a doplňujících (dále jen dosavadní vládní nařízení o dani z obratu);
   b) vládní nařízení ze dne 25. září 1940, č. 315 Sb., jímž se vydávají další ustanovení o dani z obratu (druhé nařízení o dani z obratu), ve znění nařízení je měnících a doplňujících (dále jen dosavadní druhé nařízení o dani z obratu);
   c) předpisy o vyrovnávací dani (t. j. německé dani z obratu při dovozu);
2. na území Slovenska zejména:
   a) zákon ze dne 15. října 1942, č. 210 Sl. z. o dani z obratu a dani přepychové (dále jen dosavadní slovenský zákon o dani z obratu a dani přepychové);
   b) vládní nařízení ze dne 18. prosince 1942, č. 250 Sl. z., kterým se provádí zákon o dani z obratu a dani přepychové;
   c) všechny vyhlášky ministra financí o paušalování daně z obratu a daně přepychové, vydané po 29. září 1938, pokud tam jsou dne 28. února 1946 platné. Platnosti však nepozbývá vyhláška ministra financí ze dne 27. března 1944, č. 33 Sl. z., o paušalování daně z obratu u drobných zemědělců na rok 1943, pokud se jí řídí nebo bude říditi i paušalování daně z obratu u drobných zemědělců na Slovensku na roky 1944 a 1945.

(3) Uplynutím dne 28. února 1946 pozbývají platnosti také osvobození od daně z obratu a daně přepychové (též paušalované daně z obratu a paušalované daně přepychové) a úlevy na těchto daních, povolené podle § 4, odst. 2 a 3 dosavadního slovenského zákona o dani z obratu a dani přepychové.

(4) Platnosti však nepozbývají osvobození od daně z obratu, povolená podle § 4, odst. 4 dosavadního slovenského zákona o dani z obratu a dani přepychové, pokud tato osvobození jsou dne 28. února 1946 v platnosti.

(5) Platnosti nepozbývají povolení, aby místo úplat, přijatých ve vyměřovacím (daňovém) období, byly přiznávány ceny za dodávky a výkony účtované.

(6) Pro uplatnění nároku na včítání (odčítání), vzniklého po 31. prosinci 1945, jsou použitelná (platná) dosavadní ustanovení s těmito odchylkami:

1. podmínkou nároku na včítání podle čl. 40 dosavadního druhého nařízení o dani z obratu je též, aby zušlechtění bylo provedeno před 1. březnem 1946 a mzda za ně byla zaplacena před 1. dubnem 1946;

2. v ostatních případech je podmínkou nároku na včítání (odčítání) též, aby předmětu bylo nabyto před 1. březnem 1946 a úplata za něj byla dodavateli zaplacena před 1. dubnem 1946, nebo aby předmět byl dovezen před 1. březnem 1946;
3. nárok platí i v případech, kdy podnikatel nakoupený nebo dovezený předmět zpracuje (zušlechtí atd.) nebo si dá zpracovati (zušlechtiti atd.) ve mzdě na předmět, z jehož dodávky nebo vlastní spotřeby bude již povinen platiti daň z obratu podle tohoto zákona;
4. včítání (odčítání) lze uplatniti pouze u splátek na daň z obratu za dobu od 1. ledna 1946 do 31. března 1946. Nárok na včítání (odčítání) do (od) splátek za dobu pozdější zaniká.

(7) Vládní nařízení ze dne 12. ledna 1943, č. 12 Sb., jímž se provádějí některé změny v oboru daní, poplatků a dávek, a vyhláška ministra financí ze dne 20. ledna 1943, č. 22 Sb., o dobropisu u přímých daní a daně z obratu, pozbývají uplynutím dne 28. února 1946 použitelnosti pro obor daně z obratu, pokud není dále stanoveno jinak.

(8) Použitelná ustanovení §§ 1, 3, 4, 7, 8 a 11 prvního nařízení ministra financí ze dne 30. září 1944, č. 236 Sb., o zjednodušeních v oboru daní a poplatků, pozbývají uplynutím dne 28. února 1946 použitelnosti pro obor daně z obratu.

§ 34.
Poměr k novým československým právním předpisům.

(1) Ustanovení §§ 1, 2 a 5 dekretu presidenta republiky ze dne 13. října 1945, č. 98 Sb., o přechodných opatřeních v oboru daně z obratu, a přechodné předpisy podle § 4, odst. 2 téhož dekretu se vztahují, s odchylkami, které vyplývají z ustanovení § 36, odst. 3, 7, 8 a 9 tohoto zákona, toliko:

a) na daň z obratu za dobu od 5. května 1945 do 28. února 1946, t. j. na daň z obratu, u níž v tomto období vznikla daňová povinnost (§ 11 dosavadního vládního nařízení o dani z obratu);
b) na trestné činy týkající se daně z obratu za dobu od 5. května 1945 do 28. února 1946;
c) na náhrady podle § 22 dosavadního vládního nařízení o dani z obratu, které se týkají vývozu (čl. 60, odst. 1 a čl. 67, odst. 1 dosavadního druhého nařízení o dani z obratu) provedeného v době od 5. května 1945 do 28. února 1946.

(2) Ustanovení § 6, odst. 1 dekretu presidenta republiky č. 98/1945 Sb. se pozměňuje tak, že 2% přirážka pro zmeškání z celkového nedoplatku zbývajícího ke dni 30. září 1945 se nepředepíše.

(3) Ustanovení § 5, odst. 2 dekretu presidenta republiky ze dne 14. srpna 1945, č. 52 Sb., o zatímním vedení státního hospodářství, převzaté § 8 zákona ze dne 20. prosince 1945, č. 160 Sb., o zatímním vedení státního hospodářství Československé republiky v roce 1946, zůstává nedotčeno.

(4) Nařízení Slovenské národní rady ze dne 2. července 1945, č. 60 Sb. n. SNR, o vyměřování daně z obratu (daně přepychové) na rok 1944, zůstává nedotčeno.

(5) Slovenské právo o dani z obratu a dani přepychové podle § 1, odst. 1 vyhlášky pověřence financí ze dne 10. listopadu 1945, č. 135 Sb. n. SNR, o úpravě právního pořádku v oboru daně z obratu a daně přepychové na území Slovenska, které bylo dočasně okupováno Maďarskem a Německem, a o paušalování daně z obratu u tuzemské

mleté kořeninové papriky, se vztahuje, s odchylkami, které vyplývají z ustanovení § 36, odst. 3, 7, 8 a 9 tohoto zákona, toliko:

a) na daň z obratu a daň přepychovou (též paušalovanou daň z obratu a paušalovanou daň přepychovou) za dobu ode dne osvobození (§ 1, odst. 3 vyhlášky) do 28. února 1946, t. j. na daň, u níž v tomto období vznikla daňová povinnost (§ 11 dosavadního slovenského zákona o dani z obratu a dani přepychové);

b) na trestné činy týkající se daně za dobu uvedenou v písm. a);

c) na vrácení a náhrady daně při vývozu podle § 22 dosavadního slovenského zákona o dani z obratu a dani přepychové, které se týkají vývozu provedeného v období uvedeném v písm. a).

(6) Nařízení Slovenské národní rady ze dne 25. července 1945, č. 84 Sb. n. SNR, kterým se upravují promlčecí lhůty u daní, dávek, poplatků a cel po čas branné pohotovosti státu, zůstávají nedotčena i co do ustanovení, která se týkají daně z obratu a daně přepychové.

(7) Ustanovení, která se týkají daně z obratu a jsou obsažena v jiných právních předpisech, vydaných ve Sbírce zákonů a nařízení státu Československého, ročník 1945, pokud se týče ve Sbírce zákonů a nařízení republiky Československé, ročník 1945 a leden a únor 1946, anebo ve Sbírce nařízení Slovenské národní rady, ročníky 1944 a 1945 a leden a únor 1946, se vztahují i na daň z obratu podle tohoto zákona.

§ 35.
Zajištění jednotného používání zákona na celém státním území.

Ve věcech, ve kterých podle tohoto zákona rozhoduje na Slovensku místo ministra financí pověřenec financí, dohodnou se navzájem ministr financí s pověřencem financí v zájmu jednotného výkladu zákona a v zájmu stejnoměrného daňového zatížení na celém státním území o zásadách rozhodování.

§ 36.
Účinnost zákona. Společná a přechodná ustanovení.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. března 1946.

(2) Jde-li o daň z obratu a daň přepychovou (též paušalovanou daň z obratu a paušalovanou daň přepychovou) za dobu před 1. březnem 1946, o trestné činy v oboru těchto daní za dobu před 1. březnem 1946 nebo o vývoz provedený před 1. březnem 1946, nutno použíti s odchylkami, které vyplývají z odstavců 7, 8 a 9, těch věcných (hmotně-právních) ustanovení, která v rozhodné době byla v účinnosti. Rozhodnou dobou jest:

1. pro daň doba vzniku daňové povinnosti;
2. pro trestné činy doba vzniku daňové povinnosti co do daně, která byla zkrácena, zatajena nebo ohrožena;
3. pro náhrady daně podle § 22 dosavadního vládního nařízení o dani z obratu a pro vrácení a náhrady daně při vývozu podle § 22 dosavadního slovenského zákona o dani z obratu a dani přepychové doba provedení vývozu.

(3) Pro řízení se však použije ustanovení platných v době, kdy se správní úkon provádí. Ministr financí, na Slovensku pověřenec financí, se zmocňuje, aby učinil správní opatření k zamezení nesrovnalostí, které by v důsledku ustanovení předchozí věty mohly vzniknouti.

(4) Bylo-li zboží, které podnikatel dal zaslati odběrateli nebo na jeho příkaz osobě třetí prostřednictvím dopravce (na př. železnice, pošty) nebo přepravce (na př. loďaře), počátkem dne 1. března 1946 ještě u dopravce nebo přepravce, považuje se dodávka nebo vývoz za provedený ještě před 1. březnem 1946. Totéž platí v případě, kdy podnikatel dal zaslání zboží odběrateli nebo na jeho příkaz osobě třetí obstarati zasilatelem a zboží bylo počátkem dne 1. března 1946 ještě u zasilatele, dopravce nebo přepravce.

(5) Do celkového obratu nebo souhrnu úplat, směrodatného pro ustanovení § 4, č. 15, § 7, č. 3 až 5 a § 10, odst. 5, č. 1, se započítávají též úplaty (ceny) ve starých platidlech. Má-li podnikatel dva nebo více podniků, závodů nebo provozoven, je pro ustanovení uvedená v předchozí větě směrodatným celkový obrat nebo souhrn úplat všech podniků, závodů nebo provozoven. U podnikatelů, kteří neprovozovali podnikatelskou činnost po celý kalendářní rok, stanoví se celkový (roční) obrat nebo souhrn úplat, směrodatný pro ustanovení, uvedená v předchozí větě, v poměru k obratu nebo souhrnu úplat, dosaženému za část kalendářního roku, po kterou podnikatelskou činnost provozovali.

(6) Daňovým obdobím podle tohoto zákona jest napoprvé místo kalendářního roku 1946 toliko údobí od 1. března 1946 do 31. prosince 1946. Splátkovým obdobím podle tohoto zákona jest napoprvé kalendářní měsíc březen 1946.

(7) Daň z obratu a daň přepychová (též paušalovaná daň z obratu a paušalovaná daň přepychová) za kalendářní měsíce leden a únor 1946 jest na celém státním území zásadně splatna dne 20. března 1946.

(8) Ustanovení § 20, odst. 1 a 4 tohoto zákona platí i pro daň z obratu a daň přepychovou (též paušalovanou daň z obratu a paušalovanou daň přepychovou) z dodávek a výkonů (dodávek a jiných plnění), u nichž daňová povinnost vznikla ještě před 1. březnem 1946, avšak u nichž nárok státu na daň lze uplatniti až po 28. únoru 1946. Ustanovení § 20, odst. 3 tohoto zákona o splatnosti dodatku k dani již vyměřené se použije na všechny dodatky daně z obratu a daně přepychové (též paušalované daně z obratu a paušalované daně přepychové), vyměřené po 28. únoru 1946, bez ohledu na to, kterého daňového (vyměřovacího) období se týkají.

(9) Nárok státu na přirážku pro zmeškání z nedoplatků daně z obratu (s příslušenstvím a náhradou nákladů upomínacích a exekučních), splatné v zemích České a Moravskoslezské v době od 1. ledna 1943 do 28. února 1946, se řídí nadále ustanoveními vlád. nař. č. 12/1943 Sb., a pokud jde o daň z obratu splatnou do 28. února 1946 v územích zemí České a Moravskoslezské, která byla v roce 1938 obsazena cizí mocí, příslušnými dosud tam používanými ustanoveními o přirážce pro zmeškání. U daně z obratu (též u daně přepychové jakož i paušalované daně z obratu a paušalované daně přepychové), splatné na celém státním území po 28. únoru 1946, přísluší státu nárok na poplatek z prodlení a 5% zvýšení podle § 20, odst. 6 tohoto zákona a poplatníku nárok na dobropis podle § 21, odst. 6 tohoto zákona.

(10) Ministr financí se zmocňuje, aby po dohodě s ministrem zemědělství vyhláškou v Úředním listě upravil způsob zdanění daní z obratu za kalendářní rok 1945 a za kalendářní měsíce leden a únor 1946, jehož může býti použito u drobných zemědělců v zemích České a Moravskoslezské. Pojem drobného zemědělce bude stanoven toutéž vyhláškou. Tento způsob zdanění se stane pro drobného zemědělce závazným, požádá-li tento zemědělec o jeho použití ve lhůtě a způsobem, jak ustanoví zmíněná vyhláška.

(11) Ministr financí, na Slovensku pověřenec financí, se zmocňuje, aby správními opatřeními odstraňoval obtíže u daně z obratu a daně přepychové (též paušalované daně

z obratu a paušalované daně přepychové) za rok 1946 a léta předchozí, jejímuž právoplatnému vyměření jest na překážku nepřítomnost nebo neznámý pobyt podnikatele nebo nedostatek podkladů pro právoplatné vyměření. Ministr financí, na Slovensku pověřenec financí, se dále zmocňuje, aby v zájmu zjednodušení správy upravil zdanění dodávek a výkonů (dodávek a jiných plnění), u nichž daňová povinnost vznikla ještě před 1. březnem 1946, avšak u nichž nárok státu na daň lze uplatniti až po 28. únoru 1946.

(12) Jde-li o dodávku nebo výkon podle smlouvy, která byla uzavřena před 1. březnem 1946, platí toto:

1. má-li ten, kdo provádí dodávku nebo výkon, platiti daň nižší sazbou než tou, která platila v době uzavření smlouvy, nebo je-li zproštěn (z důvodu nově nastalé nezdanitelnosti nebo z důvodu nově zavedeného osvobození nebo z důvodu zrušení daně přepychové) povinnosti platiti daň, je povinen příjemci dodávky nebo výkonu poskytnouti z úplaty slevu ve výši daňového rozdílu nebo daně. Příjemce dodávky nebo výkonu je pak povinen sníženi svému zákazníku úplatu o částku odpovídající slevě na dani, kterou obdržel od toho, kdo provedl dodávku nebo výkon. Ujednání tomu odporující jsou právně neúčinná;
2. má-li ten, kdo provádí dodávku nebo výkon, platiti daň vyšší sazbou než tou, která platila v době uzavření smlouvy, anebo má-li platiti daň z dodávek nebo výkonů, které před 1. březnem 1946 dani nepodléhaly nebo byly od daně osvobozeny anebo u nichž byla daň kryta paušálem, je oprávněn daňový rozdíl nebo daň, nechce-li je platiti ze svého, příjemci dodávky nebo výkonu zvlášť účtovati a cenu o to zvýšiti, nebylo-li ujednáno jinak.

(13) Bude-li v údobí mezi uzavřením smlouvy, k němuž došlo po 28. únoru 1946, a provedením dodávky nebo výkonu daň z obratu snížena nebo budou-li v tomto údobí určité předměty zproštěny daně z obratu při dovozu nebo bude-li v onom údobí u určitých předmětů nebo výkonů daňový paušál (§ 19, odst. 8) zrušen nebo snížen, jest ten, kdo provádí dodávku nebo výkon, povinen poskytnouti příjemci dodávky nebo výkonu z úplaty slevu ve výši daňového rozdílu nebo daně. Ujednání tomu odporující jsou právně neúčinná.

(14) Budou-li v údobí mezi uzavřením smlouvy o dodávce nebo výkonu, k němuž došlo po 28. únoru 1946, a provedením dodávky nebo výkonu určité předměty podrobeny dani z obratu při dovozu nebo bude-li u určitých předmětů nebo výkonů daňové osvobození zrušeno, daň zvýšena, daňový paušál (§ 19, odst. 8) zaveden nebo zvýšen, jest ten, kdo provádí dodávku nebo výkon, oprávněn daňový rozdíl nebo daň, nechce-li je platiti ze svého, příjemci dodávky nebo výkonu zvlášť účtovati a cenu o to zvýšiti, nebylo-li ujednáno jinak.

(15) Vládní nařízení ze dne 10. května 1939, č. 121 Sb., o zřízení nejvyššího úřadu cenového, ve znění vládního nařízení č. 189/1940 Sb., a předpisy podle nich vydané zůstávají ustanoveními předchozích odstavců 12, 13 a 14 a ustanoveními § 12, odst. 2, 3 a 4 nedotčeny.

(16) Ústavní zákon ze dne 5. června 1942, č. 100 Sl. z., o Nejvyšším úřadě pro zásobování, a předpisy podle něho vydané zůstávají, s výjimkami, uvedenými v předchozích odstavcích 12, 13 a 14, nedotčeny. Pověřenectvo výživy a zásobování nebo úřad jím zmocněný může všeobecně nebo jednotlivě povoliti nebo nařídit výjimky z ustanovení odstavců 12, 13 a 14. Přestupky ustanovení odstavců 12, 13 a 14 se trestají podle příslušných ustanovení předpisů uvedených v prvé větě.

(17) Změna úplaty, vzniklá podle odstavců 12, 13 a 14, nemůže býti důvodem zrušení smlouvy, nebylo-li ve smlouvě stanoveno jinak.

§ 37.
Prováděcí ustanovení.

Tento zákon provede ministr financí v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.